

Karelia-ammattikorkeakoulu
Tradenomi (AMK)

Osakeyhtiön varojen jakaminen

- oikeudellinen näkökulma laillisen ja laittoman varojen jakamisen välillä

Anne-Mari Tikkanen
Opinnäytetyö, tammikuu 2023

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Tammikuu 2023
Liiketalouden koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Anne-Mari Tikkanen

Nimeke
Osakeyhtiön varojen jakaminen – oikeudellinen näkökulma laillisen ja laittoman varojen jakamisen välillä

Tiivistelmä

Osakeyhtiölaki muodostaa oikeudellisen kehyksen osakeyhtiön toiminnalle ja sen peruseriaatteen muodostavat lähtökohdan myös varojen jakamiselle. Osakas voi tietää, että osakeyhtiölain perusolettama on voiton tuottaminen omistajille. Silti heille ei aina ole selvää, miten ja millä tavalla osakeyhtiön varojen jakaminen voidaan toteuttaa lain edellyttämällä tavalla. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää osakeyhtiön laillista ja laitonta varojenjakaamista tekemällä selkeä rajanveto näiden välillä.

Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena, jota verrattiin oikeuskäytäntöön. Kirjallisuuskatsauksen lähdeaineistona käytettiin osakeyhtiön varojen jakamisesta kirjoitettua kirjallisuutta sekä osakeyhtiölakia. Jotta rajanvetoa laillisen ja laittoman varojen jaon välillä pystyi selkeästi esittelemään, piti selvittää minkälaisia ovat ne tilanteet, joissa muodostuu riski laittomalle varojen jakamiselle. Tähän käytettiin apuna toteutunutta oikeuskäytäntöä.

Tutkimuksessa selvisi, että peitelty osinko on yksi yleisimmistä tuomioistuinten ratkaisuissa esiintyvistä syistä, jotka liittyvät osakeyhtiön laittomaan varojen jakoon. Peitelty osingon käsitettä ei esiinny osakeyhtiölaissa. Käsite on vero-oikeudellinen, josta säädetään verotusmenettelylaissa. Tulosten perusteella voidaan myös todeta, että osakeyhtiön säännökset eivät yksinään riitä määrittelemään laillisen ja laittoman varojen jakamisen rajaa, vaan apuna on käytettävä myös oikeuskäytäntöä ja muita lakeja, kuten verotusmenettelylakia.

Kieli
suomi

Sivuja 49
Liitteet 0
Liitesivumäärä 0

Asiasanat
osakeyhtiö, varojenjakaminen, peitelty osinko

THESIS
January 2023
Degree Programme in Business Economics

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author
Anne-Mari Tikkanen

Title
Distribution of Assets in a Limited Liability Company – The Legal Aspect Between Lawful and Unlawful Distribution of Assets

Abstract

The Finnish Limited Liability Companies Act provides a legal framework for the operation of a limited liability company and its basic principles also form the basis for the distribution of assets. The shareholder may be aware of the basic assumption behind the Companies Act that the company generates profits for the owners. However, it is not always clear to them in which ways distribution of the assets of a limited liability company can be carried out in accordance with the law. The aim of this thesis was to clarify the legal perspective by making a clear distinction between the lawful and unlawful distribution of assets in a limited company.

The thesis was carried out as a literature review, which was later compared with the case law. The source material for the literature review included relevant literature on the distribution of the assets of the limited liability company and the law on limited liability companies. To be clear about legal and illegal distribution of assets, it was necessary to identify the situations where there is a risk of unlawful distribution of assets. In this respect, the existing case law was used.

It can be concluded from the results of the thesis that a hidden dividend is one of the most common reasons in court rulings relating to the unlawful distribution of assets by a limited liability company. The concept of hidden dividends is not used in the law on limited liability companies. However, it can be found in tax law, as laid down in the Act on Tax Assessment Procedure. It can also be concluded from the results that the provisions of the limited liability company alone are not sufficient to define the line between the lawful and unlawful distribution of assets, but it must also be based on case law and other laws, such as the Act on Tax Assessment Procedure

Language
Finnish

Pages 49
Appendices 0
Pages of Appendices 0

Keywords
Limited Liability Companies Act, hidden dividend, distribution of assets

Sisältö

1	Johdanto.....	5
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	6
1.2	Opinnäytetyössä käytetyt tutkimus- ja tiedonhankinnan menetelmät ..	6
1.3	Aikaisemmat tutkimustulokset.....	7
1.4	Opinnäytetyön rakenne.....	8
2	Osakeyhtiön erityispiirteitä OYL: n mukaan	9
2.1	Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajien rajoitettu vastuu	10
2.2	Varojenjaon käsite osakeyhtiössä.....	11
2.3	Voitontuottamistarkoitus.....	12
2.4	Pääoman pysyvyys ja velkojen suoja.....	13
2.5	Yhdenvertaisuus	14
2.6	Johdon huolellisuusvelvoite	15
3	Varojen jakaminen osakeyhtiölain mukaan	16
3.1	Liiketaloudellinen peruste	16
3.2	Maksukykyisyydesti ja tasetesti.....	17
3.3	Varojen jakaminen	19
3.3.1	Osinko ja SVOP- rahastot.....	20
3.3.2	Osakepääoman alentaminen	21
3.3.3	Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen	22
3.3.4	Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen	23
3.4	Osakeyhtiölain vastainen varojen jakaminen	24
4	Peitelty osinko	25
4.1	Määritelmä.....	25
4.2	Verotusmenettelylain 29.1 §: n mukainen peitelty osinko	28
4.2.1	Yhtiön ja lähipiirin väliset lainat	28
4.2.2	Yhtiön ja osakkaan väliset sopimukset.....	31
4.2.3	Yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö	34
4.2.4	Palkka ja muut siihen verrattavat edut	35
4.3	Verotusmenettelylain 29.2 §: n mukainen peitelty osinko	36
4.3.1	Sidotun oman pääoman palauttaminen.....	37
4.3.2	Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen	38
5	Johtopäätökset ja pohdinta	41
5.1	Yhteenveto ja johtopäätökset.....	41
5.2	Pohdintaa ja oman oppimisen arviointia.....	45
6	Lähteet	47

1 Johdanto

Finnwatchin seurantaraportissa kritisoidaan listaamattomista yhtiöistä saatavia osinkoverohuojennuksia. Raportin mukaan osinkojen verohyödyt jakautuvat epätasaisesti; lähes 80 % osingon saajista on miehiä ja kolmannes 50-59-vuotiaita. Osinkoverohuojennuksissa nähdään myös yhteiskunnallisia haittoja, koska raportin mukaan tällainen menettely kannustaa suurituloisia muuttamaan korkeammin verotettua palkkatuloa matalammin verotetuksi osingoksi. Sen seurauksena kunnat menettävät verotuloja, koska pääomatuloista ei makseta kunnallisveroa. Vuonna 2020 kevyesti verotettua huojennettua osinkoa maksettiin 2,4 miljardia euroa. Luku on kasvanut vuosittain. Listaamattomista yhtiöistä saatava osinko voi olla jopa 75 % verovapaata tuloa. (Finnwatch 2022, 5; Hietanen 2022.)

Osakeyhtiölain (624/2006, OYL) 1 luvun 5 §:n mukaan osakeyhtiön tavoitteena on tuottaa osakkeenomistajilleen voittoa. Varojenjako osakeyhtiöstä ei kuitenkaan ole täysin vapaata, vaan siitä säädetään erikseen OYL 13 luvun 1 §:ssä, jonka mukaan varoja voidaan jakaa vain osakeyhtiölain määräämällä tavalla. Säädökset on mielestäni varsin laveasti määriteltä ja ovat siten tulkinnanvaraisia. Asiaan perehtymättömälle voi olla hankala muodostaa käsitystä missä kulkee raja laillisessa ja laittomassa varojen jakamisessa. Tämän vuoksi aiempi oikeuskäytäntö muodostaa tärkeän työkalun säännösten tulkintaan.

Minulla on ollut jo pitkään kiinnostusta suomalaista oikeusjärjestelmää kohtaan, ja siihen kuinka rikoksia ylipäätään oikeudessa käsitellään ja ratkaistaan. Aloittuani liiketalouden opinnot, herätti se kiinnostukseni talouteen liittyviin oikeusnormeihin. Työharjoitteluni aikana tilitoimistossa on asiakkailta tullut esiin kysymyksiä yhtiöiden varojenjaosta. Kysymysten perusteella arvioin, että pienyhtiöiden osakkeenomistajilla lainsäädännön tuntemus voi olla heikkoa. Tällöin tilitoimiston kirjanpitäjän asiantuntemus korostuu ja hänen olisi hyvä tunnistaa varojen jakamiseen liittyviä riskejä. Kaikkiin asiakkaiden kysymyksiin en heti tiennyt oikeaa vastausta, joten tämä opinnäytetyö on tärkeä oman ammatillisen kehittämisen kannalta.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on muodostaa lukijalleen ja opinnäytetyön kirjoittajalle selkeä käsitys osakeyhtiön yleisimmistä varojenjakomuodoista. Kun saadaan käsitys mitä ne ovat, kartoitetaan osakeyhtiön varojenjaon riskitekijöitä ja -tilanteita, joissa voi muodostua lainopillisesti vääränlaista varojen jakoa. Tässä käytetään apuna oikeuskäytäntöä. Tämän jälkeen saadaan selkeä rajanveto laillisten ja laittomien varojenjakomuotojen välille.

Tämä opinnäytetyö rajataan yleisimpiin ja tunnetumpiin varojenjakotilanteisiin, sillä varojen jakamisen erityistilanteita löytyy useampia. Koska osakeyhtiöitä voi olla sekä julkisia että yksityisiä, tutkimusta rajataan koskemaan vain yksityisiä osakeyhtiöitä. Tutkimusmenetelmän lähtökohtana on kirjallisuuskatsaus, jonka avulla muodostetaan teoreettinen näkemys osakeyhtiöiden keskeisimmistä varojenjakomuodoista. Samalla käydään läpi teoreettiset lähtökohdat laittomalle varojen jaolle. Osakeyhtiön varojen jakamisesta julkaistun kirjallisuuden pohjana on osakeyhtiölaki (624/2006, OYL). Empiirisellä tutkimuksella analysoidaan oikeusdogmaattisin menetelmin oikeustapauksia, joista muodostetaan näkemys minkälaisia ovat ne riskitekijät ja tilanteet, joista on muodostunut laitonta varojenjakoa. Tämän vuoksi on luonnollista, että tämän opinnäytetyön perustaksi otetaan jo syntynyt oikeuskäytäntöä peitellystä osingosta.

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana ja pääkysymyksenä on;

Minkälaisia ovat ne varojen jakamisen tilanteet, joissa muodostuu riski laittomalle varojen jaolle osakeyhtiössä?

1.2 Opinnäytetyössä käytetyt tutkimus- ja tiedonhankinnan menetelmät

Tutkimusmenetelmänä käytetään laadullisista tutkimusmenetelmistä systemaattista kirjallisuuskatsausta. Kirjallisuuskatsauksen käsitteen merkitystä voidaan käyttää kahdessa eri kontekstissa; teoreettisena viitekehyksenä tai koko tutkimuksen menetelmänä. (Marjamaa & Sinisalo 2022.) Tässä opinnäytetyössä on syytä erottaa nämä kaksi eri näkökulmaa toisistaan.

Ratkaistakseen tämän opinnäytetyön tutkimusongelman tutkimuksen apuna käytetään kirjallisuuskatsausta osakeyhtiön varojen jakamisesta, osakeyhtiölaikaa, aiempia tutkimuksia aiheesta sekä oikeuskäytäntöä. Osakeyhtiölain avulla muodostetaan käsitys siitä, mikä on osakeyhtiö ja miten osakeyhtiöstä voidaan laillisesti jakaa varoja osakkeenomistajille. Osakeyhtiölain tulkinnan apuna käytetään kirjallisuuslähteitä. Niitä tilanteita, missä varojenjakaminen muodostuu laittomaksi, analysoidaan aiemmin muodostuneella oikeuskäytännöllä. Oikeuskäytännön analysoinnissa lähteenä käytetään lähinnä korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisuja ja mukana on joitakin keskusverolautakunnan (KVL) ennakkoratkaisuja.

Tämän opinnäytetyön kappaleessa 4 Peitelty osinko oikeustapausten ratkaisuja on haettu Edilex- tietokannasta sekä Finlexin oikeuskäytäntöjen hakukoneesta. Muutoin oikeustapausten ratkaisujen lähteenä on käytetty muun muassa Blomqvist & Malmivaaran kirjaa Osakeyhtiön varojen jako ja verotus, ja nämä lähteet on erikseen merkitty tekstiin. Korkeimman hallinto-oikeuden ja keskusverolautakunnan ratkaisut on valittu tähän opinnäytetyöhön niiden selkeän ratkaisuselosteen vuoksi. Valintaperusteena oli myös se, että ne edustivat selkeää peitelty osingon esimerkkiä. Selkeää esimerkkiä ja ratkaisuselostetta on helpompi ymmärtää ja analysoida tämän opinnäytetyön kirjoitusprosessin yhteydessä. Selkeä esimerkki helpottaa myös lukijan ymmärtämistä.

1.3 Aikaisemmat tutkimustulokset

Osakeyhtiöiden varojenjaosta on tehty ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä ja yliopistojen pro gradu- tutkielmia. Esimerkiksi ammattikorkeakoulujen Theseus-tietokannasta löytyy 153 kappaletta osakeyhtiön varojenjakamisesta tehtyä opinnäytetyötä (Theseus 2022). Minna Elovaara tutki pro gradu- tutkielmassaan osakeyhtiön osakaslainojen sääntelyä ja niiden veroseuraamuksia. Osakaslainassa saattaa helposti tulla osakkaalle veroseuraamuksiltaan epäedullinen tilanne, jossa muodostuu peitelty osinko. Tutkielmassa selvisi, että peiteltyjen osinkojen oikeuskäytännön merkittävänä jakajana toimii vuosi 1998, jolloin

tuloverolain sääntely muuttui osakaslainojen suhteen. Ennen 3.4.1998 nostettujen vanhojen osakaslainojen peitellyn osingon toteutuminen johtui alikorottomuudesta tai korottomuudesta. Vanhoissa osakaslainoissa lainoista maksetaan käypää korkoa. 3.4.1998 nostettujen uusien osakaslainojen peitellyn osingon verotus on johtunut yksinomaan lainan pääomasta. Uudet osakaslainat on katsottu olevan peiteltyä osinkoa silloin, kun lainasta ei ole tehty sopimusta eikä siitä ole ilmoitettu veroviranomaiselle. (Elovaara 2017, 65-68.)

Valtteri Honka on käsitellyt opinnäytetyössään sekä osakeyhtiölain mukaista varojenjakoja että laitonta varojenjakoja esimerkein, ja näiden veroseuraamuksia. Honka toteaa, että laitton varojenjako ei automaattisesti tarkoita peiteltyä osinkoa, vaan se voi olla yhtä lailla molempia tai jompikumpi. Varojen jako yli jakokelpoisten varojen on veroseuraamuksiltaan osinkona verotettavaa tuloa. Se ei siis ole peiteltyä osingonjakoa, mutta se katsotaan laittomaksi varojenjaoksi. Yhtiön varallisuusasemalla on merkitystä varoja jakaessa, koska se ei saa vaikuttaa heikentävästi yhtiön varallisuusasemaan. (Honka 2021, 7 & 40-41.)

Julia Katrichin tavoitteena oli tutkia opinnäytetyössään peitellyn osingon ilmene-
mismuotoja ja sen veroseuraamuksia ja riskejä osakeyhtiölle. Empiirinen tutkimus kohdistui oikeuskäytäntöihin ja verottajan kannanottoihin. Peitelty osinko on vero-oikeudellinen käsite ja Katrich pyrki empiirisellä tutkimuksellaan täydentämään verotusmenettelylain väljyyttä. Yleisimpiä peitellyn osingon tilanteet ovat tutkimuksen mukaan olleet; ali- tai ylihintainen myynti, yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö, koroton laina, perusteettomia tai epätavallisia osakkuus-
aseman tuomia etuja sekä poikkeavia tilanteita omien osakkeiden hankkimisessa ja lunastamisessa. (Katrich 2018, 2 & 44-45.)

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Tämän opinnäytetyön rakenne johdattelee yleistä opinnäytetyön mallia. Opinnäytetyön ensimmäisessä luvussa käydään läpi opinnäytetyön tavoitteita ja tutkimuskysymystä. Lisäksi kappaleessa 1.3 Aikaisemmat tutkimustulokset on esitelty muutamia samantyyppisestä aiheesta tehtyjä opinnäytetöitä.

Luvuissa 2 ja 3 käydään läpi osakeyhtiön ja sen varojen jakamisen perustaa kirjallisuuslähteiden avulla. Luvussa 2, Osakeyhtiön erityispiirteitä, käydään läpi osakeyhtiön toimintaa ohjaavat yhtiöoikeudelliset perusperiaatteet. Luvussa 3, Varojen jakaminen osakeyhtiölain mukaan, käydään läpi OYL:ssä säädettyt lailliset varojenjakoavat. Lisäksi kappaleeseen 3.4 on sisälletty tietoa OYL:N vastaisesta varojenjakoamisesta.

Lukuun 4 on sisälletty sekä kirjallisen aineiston että oikeuskäytännön avulla peiteltä osinkoa. Kirjallisen aineiston avulla on esitelty peiteltyksi osingoksi tulkittavia varojenjako-tilanteita ja oikeuskäytännön avulla näitä tilanteita on kirjoitettu auki helpommin ymmärrettäviksi tilanteiksi.

Lukuun 5 Johtopäätökset ja pohdinta on kirjoitettu tämän tutkielman yhteenve-toa ja johtopäätöksiä, joita syntyi tämän prosessin aikana. Lisäksi kappaleeseen on kirjoitettu tämän opinnäytetyön kirjoittajan omaa pohdintaa ja oppimisproses-sia.

2 Osakeyhtiön erityispiirteitä OYL: n mukaan

Osakeyhtiölain ensimmäisessä luvussa on säädetty tärkeimpiä osakeyhtiötä oh-jaavia oikeudellisia periaatteita. Ne toimivat myös reunaehtoina osakeyhtiön va-rojen jakamiselle. Vaikka osa säädöksistä ovat luonteeltaan informatiivisia ja niistä säädetään lain myöhemmissä kohdissa tarkemmin, niiden esittäminen lain ensimmäisessä luvussa korostaa niiden merkitystä osakeyhtiöoikeudessa. Osakeyhtiölain säännöksistä osa on pakottavaa säännöstelyä ja osa tahdonval-taista säännöstelyä. Pakottavan säännöstelyn tarkoituksena on sekä suojata velkojia että osakkeenomistajien yhdenvertaisuutta. (HE 109/2005, 36-37; Mä-hönen & Villa 2015, 125.)

Osakeyhtiölain lähtökohtainen perusolettama on voitontuottaminen osakkeen-omistajille (OYL 1:5), mutta osakeyhtiölaissa on haluttu myös korostaa

osakkeenomistajien tahdonvaltaisuutta. Siitä on säädetty erikseen OYL 1:9:ssa, jonka mukaan osakkeenomistajat voivat ottaa yhtiöjärjestykseen määräyksen yhtiön toiminnasta. Määräykset eivät voi olla pakottavan lainsäädännön tai hyvän tavan vastaisia. Oikeuskirjallisuudessa puhutaan myös sopimusvapaudesta. Käytännössä tahdonvaltaisuus näkyy lainkohdissa mainintana; ”ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä”. Yhtiöjärjestys on liitettävä osakeyhtiön perustamisasiakirjoihin. Yhtiöjärjestyksessä ei ole pakko sopia mitään, vaan sen voi tehdä myös osakeyhtiölain malli- ja vakiosäännösten mukaisesti. Mikäli yhtiöjärjestyksessä poiketaan osakeyhtiölain antamista säännöksistä, on ne esitettävä perusteltuina yhtiöjärjestyksessä. (Mähönen & Villa 2015, 125; Immonen & Villa 2019, 28.)

Osakeyhtiölain yksityiskohtaisia määräyksiä sovelletaan ensisijaisesti osakeyhtiön varojenjaossa. Yhtiön toimintaympäristön muuttuessa voi kuitenkin käydä niin, että lain yksityiskohtaiset säännökset eivät ole yksiselitteisesti tulkittavissa. Silloin yleisten periaatteiden tulkintaa ohjaavalla vaikutuksella on suurempi merkitys. Jotta yhtiön varojenjako tapahtuisi osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisella tavalla, tulisi keskeisiä periaatteita arvioida kokonaisuutena yhdessä lain yksityiskohtaisen sääntelyn kanssa. Varojen jakamisesta säädetään tarkemmin osakeyhtiölain myöhemmissä kohdissa. (HE 109/2005, 37.)

Suurin merkitys on yhtiön toiminnan tarkoitusta, yhdenvertaisuusperiaatetta sekä johdon huolellisuusvelvoitetta koskevilla säännöksillä. Oman pääoman pysyvyyttä ja enemmistöperiaatetta ohjaavat säännökset ovat luonteeltaan informatiivisia. (HE 1009/2005, 17-18.)

2.1 Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajien rajoitettu vastuu

Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö, jolla on syntyesään oikeuksia ja velvollisuuksia. Osakeyhtiö syntyy rekisteröinnillä, jolloin oikeushenkilön oikeudet ja velvollisuudet aktivoituvat. Osakeyhtiön keskeisimpiä

elementtejä ovat sen täysin itsenäiset varat ja velat, jotka pidetään erillään osakkaiden henkilökohtaisista varoista ja veloista. Varojen erillisyyperiaate tarkoittaa myös sitä, että osakeyhtiön osakkaat eivät myöskään ole henkilökohtaisesti vastuussa osakeyhtiön varoista ja veloista eikä osakeyhtiö osakkaiden varoista ja veloista. Nämä seikat erottavat osakeyhtiön muista yritysmuodoista. Osakkeenomistajien rajoitettu vastuu ei kuitenkaan sulje pois sitä, etteikö osakeyhtiön erillisyyden periaatteesta voida poiketa, jos yhtiön varoja tai osakkeenomistajien määräysvaltaa on käytetty moitittavalla ja hyvän maun vastaisella tavalla. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä voidaan osakas velvoittaa maksamaan maksuja yhtiön toiminnan aikana. Määräyksen lisääminen yhtiöjärjestykseen vaatii kaikkien osakkaiden suostumuksen. (Kyläkallio, Iiro & Kyläkallio 2020a, 8-11; Mähönen & Villa 2015, 122.)

2.2 Varojenjaon käsite osakeyhtiössä

Osakeyhtiölain oppien mukaan osakeyhtiön varojen käyttö voi olla vastikkeellista ja vastikkeetonta. Osakeyhtiölain systematiikassa varojen käytöllä ja jakamisella on selkeä ero. Varojen käyttö on usein vastikkeellista ja varojen jakaminen taas tapahtuu vastikkeettomasti. Varojen vastikkeellinen jakaminen on tapahtuttava markkinaehtoperiaatteen mukaisesti. Markkinaehtoperiaate tarkoittaa, että tuotannontekijästä maksetaan tai yhtiö saa myymistään tuotteistaan tai palveluista markkinahintaa vastaavan hinnan. Markkinaehtoperiaatetta on kirjallisuudessa nimitetty myös käyvän hinnan periaatteeksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 24-25.)

Yleisen käsityksen mukaan ajatellaan, että osakeyhtiöissä voidaan jakaa varoja vapaasti osakkeenomistajille. Asia ei kuitenkaan ole niin yksiselitteinen. Henkilöyhtiöissä varoja voidaan nostaa vapaasti yksityisottoina. Osakeyhtiöissä rahat tai siihen verrattavissa olevat etuudet eivät ole kuitenkaan vapaasti nostettavissa ja osakeyhtiölaissa (624/2006) on tiettyjä periaatteita, jotka sääntelevät yhtiön varojen jakoa ja käyttöä. (Mähönen & Villa 2020, 411-412)

Siinä missä toisessa osakeyhtiössä varoja voidaan jakaa laillisesti, niin toisessa yhtiössä samantapainen varojen jako voi olla lähtökohtaisesti osakeyhtiölain vastaista. Tämä johtuu siitä, että yhtiöiden lähtökohdat voivat olla erilaisia. Siksi varojenjakoja tulee tarkastella yhtiön omista lähtökohdista eikä ottaa mallia toisen osakeyhtiön varojenjaosta. (Immonen & Villa 2019, 13.)

2.3 Voitontuottamistarkoitus

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen (OYL 1:5). Tätä säädöstä rajoittavat tietyt säädökset osakeyhtiölaissa. Osakkeenomistajilla on rajoitettu vastuu, jonka mukaan osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön velvoitteista (OYL 1:2.2). Tämän vuoksi yhtiöiden varojen jaolle on säädetty tiukkoja ehtoja osakeyhtiölaissa. (Mähönen & Villa 2020, 412)

Osakeyhtiölain lähtökohtainen perusolettama on voitontuottaminen osakkeenomistajille (OYL 1:5). Lainkohta ei kuitenkaan edellytä varojenjakoamista suoraan osinkoina. Se voi tarkoittaa myös osakkeeseen kohdistuvan varallisuusarvon kasvamista. Varallisuusarvon kasvaminen vaatii pitkän aikavälin liiketoiminnan kehittämistä, johon yhtiön voittovaroja voidaan myös ohjata. Olennaisinta voitontuottamistarkoituksessa on, että kehittämistoimet ovat yhtiön liiketoiminnan kannalta perusteltuja ja, että ne ovat sekä yhtiön että osakkeenomistajan edun mukaisia. (Immonen & Villa 2019, 29; Blomqvist & Malmivaara 2016.)

Osakeyhtiölain mukainen voitontuottamistarkoitus voidaan sivuuttaa yhtiöjärjestyksen määräyksellä, jossa yhtiölle voidaan määritellä jokin muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määritellä toiminnan tarkoituksiksi yleishyödyllinen tai muu yhteiskunnallinen toiminta, johon osakeyhtiön voittovarot ohjataan. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös yhtiön toiminnan tarkoituksiksi määritellä, että yhtiön hankkimat, valmistamat tai jalostamat hyödykkeet myydään osakkeenomistajille omakustannushintaan. Tätä käytäntöä kutsutaan Mankala-periaatteeksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 18-19.)

2.4 Pääoman pysyvyys ja velkojen suoja

Osakeyhtiölain 1 luvun 3§:ssä säädetään pääoman pysyvyydestä, että varoja voidaan jakaa vain siten kuin tässä laissa säädetään. Säädöksen toisessa momentissa on maininta julkisen osakeyhtiön vähimmäispääomasta. Yksityisillä osakeyhtiöillä ei ole vaatimusta vähimmäisosakepääomasta. Laki vähimmäisosakepääoman poistamisesta yksityisiltä osakeyhtiöiltä astui voimaan heinäkuussa 2019 (HE 238/2018, 1). Hallituksen esityksen (109/2005, 39) mukaan säädös on luonteeltaan informatiivinen, koska varojenjaosta on säädetty tarkemmin osakeyhtiölain myöhemmissä luvuissa. Pääoman pysyvyyttä säätelevä säännös sisältää kuitenkin periaatteen velkojen suojasta. Vähimmäispääoman merkityksen väheneminen peilautuu kansainväliseen kehitykseen, jossa pääoman puskurin sijaan painoarvo siirtyy yhtiön maksukykyisyyden säilymiseen. (Mähönen & Villa 2015, 14-15; Mähönen & Villa 2020b, 413; HE 109/2005, 25.)

Varojenjako koskevilla menettelyllisillä ja aineellisilla säädöksillä voidaan suojata osakeyhtiön pääomaa. Kun yhtiön pääomaa suojataan, turvataan myös osakeyhtiön säilyminen maksukykyisenä (OYL 13:2). Sama tavoite on OYL:n mukaisella säädöksellä, jossa säädetään varojen käyttöä liiketaloudellisin perustein (OYL 13:1.3). Näin on todettu myös vakiintuneessa oikeuskäytännössä. (Mähönen & Villa 2020 b, 414-415)

Enemmistöperiaate tarkoittaa, että yhtiökokouksen päätökset tehdään osakkeenomistajien päätäntävaltaisuuden ja äänten enemmistön perusteella, ellei yhtiöjärjestyksessä tai OYL:ssa säädetä toisin. Tällä lainkohdalla on haluttu varmistua päätöksenteon tehokkuudesta yhtiökokouksissa. (Mähönen & Villa 2015, 17-18; Vilkkumaa 2014 34.)

2.5 Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudesta säädetään osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 7§:ssä. Osakeyhtiössä toimiva ei saa toimillaan tai päätöksillään aiheuttaa epäoikeutettua etua toiselle osakkeenomistajalle tai muulle osakeyhtiössä toimivalle. Epäoikeutettu etu voi olla yhtiöoikeudellista menettelyä koskeva, kuten osakeanti, tai tiettyä tahoja suosiva liiketaloudellinen päätös. Yhdenvertaisuuden periaatteen keskeisin tavoite on suojata osakeyhtiön vähemmistöosakkeenomistajia (Blomqvist & Malmivaara 2016, 23; Vilkkumaa 2014, 35-36).

Osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 7§ sisältää myös yhtäläisyyden periaatteen. Yhtäläisyyden periaate kohdistetaan osakeyhtiön osakkeisiin siten, että kaikki osakkeet tuottavat osakeyhtiössä yhtäläisen oikeuden. Yhtäläinen oikeus saattaa tuoda myös mukanaan yhtäläisiä velvollisuuksia. Yhtäläisyyden periaatteesta voidaan poiketa yhtiöjärjestyksen perusteella. Yhtiöjärjestyksessä voidaan osakkeille määrätä poikkeavia oikeuksia, joka voi näkyä osakeyhtiössä osakkeenomistajien poikkeavana kohteluna. Sen sijaan yhdenvertaisuuden periaatteesta poikkeaminen ei ole mahdollista. (Kyläkallio, Iiro & Kyläkallio 2020, 18; Vilkkumaa 2014, 35.)

Yhdenvertaisuutta säätelevän lainkohdan tarkoitus ei ole saattaa kaikkia osakkeenomistajia samanlaiseen asemaan osakeyhtiössä. Sen sijaan yhdenvertaisuuden periaatteella halutaan taata kaikille osakkeenomistajille yhdenvertainen kohtelu, erityisesti vähemmistöosakkaiden näkökulmasta. Osakeoikeuksiin tehdyissä muutoksissa kiinnitetään huomiota osakkeenomistajien omistuksen arvon pysyvyyteen. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 23; HE 109/2005, 39.)

Enemmistöperiaatteen mukaisia päätöksiä voidaan tehdä yhtiökokouksessa, sillä edellytyksellä, että menettely ei loukkaa vähemmistöosakkaiden asemaa yhdenvertaisuusperiaatteen näkökulmasta. Yhdenvertaisuuden vastainen menettely voidaan myös todeta vasta päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 23; HE 27/1997, 68.)

2.6 Johdon huolellisuusvelvoite

OYL (624/2006) 1 luvun 8§:ssä säädetään johdon huolellisuusvelvoitteesta. Lainkohdan mukaan osakeyhtiön johdon on huolellisuutta noudattaen toimittava yhtiön edun mukaisesti. Yhtiön johtoon kuuluvia jäseniä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä mahdollisen hallintoneuvoston jäsenet. (HE 109/2005, 40.)

Säännös johdon huolellisuusvelvoitteesta on hallituksen esityksen (109/2005) mukaan kaksiosainen, joka sisältää johdon huolellisuusvelvoitteen lisäksi lojaliteettivelvoitteen. Se käy ilmi säännöksessä mainitusta yhtiön edun edistämisestä. Yhtiön johdon lojaliteettivelvoite tarkoittaa, että yhtiön johtoon kuuluva asettaa yhtiön edun omien ja lähipiirin etujen edelle. Lojaliteettivelvoitteen edellytys on, että yhtiön toiminnan tarkoituksena on voiton tuottaminen. Säännös kytkeytyy läheisesti osakeyhtiölain 1 luvun 5 §:ään. Jos yhtiön toiminnalla on jokin muu tarkoitus, voi lojaliteettivelvoitteen merkitys muuttua. (HE 109/2005, 40; Viikkumaa 2014, 42-43.)

Huolellisuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että päätöksiä tehdään usein epävarmuuden vallitessa ja riskinotto kuuluu yritystoimintaan. Epävarmuutta ja riskiä vähennetään hankkimalla ratkaisun pohjaksi tilanteen edellyttämää, asianmukaista tietoa. Mitä suurempi riski ratkaisun lopputuloksella on, sitä enemmän huolellisuuden merkitys korostuu. Jos toisena osapuolena on yhtiön johtoon kuuluvan lähipiiriä, on huolellisuusvelvoitteella erityisen suuri merkitys. Huolellisuusvelvoitteen vastainen toimi voi olla myös jonkin asian tekemättä jättäminen. (HE 109/2005, 40; Viikkumaa 2014, 40-41.)

Kyläkallion (2020a, 22) mukaan lainkohdan määritelmä lojaliteettivelvoitteesta on ongelmallinen, koska se on kytketty vain yhtiön edun edistämiseen. Joidenkin yksittäisten toimien merkitystä yhtiön edulle on vaikea todeta. Kyläkallio on tämän vuoksi sitä mieltä, että johdon tehtävänä on ensinnäkin kaikissa toimitaan edistettävä yhtiön etua ja toiseksi toimet on suoritettava huolellisuutta noudattaen.

Hallituksen esityksen (109/2005, 40) mukaan yhtiön edun edistäminen sisältää myös lojaliteettivelvollisuuden yhtiölle ja sen kaikille osakkeenomistajille. Lojaliteettivelvollisuus tarkoittaa, että yhtiön johtoon kuuluvan henkilön on oltava huolellinen myös muussa ominaisuudessa kuin yhtiön johdossa sekä silloin, kun hän on esteellinen. Henkilön on huolellisesti arvioitava, ettei yhtiö kärsi hänen toimiensa seurauksena tai että yhtiö on ainakin tietoinen henkilön toimista muussa ominaisuudessa. (Kyläkallio 2020a, 22.)

3 Varojen jakaminen osakeyhtiölain mukaan

Osakeyhtiölain (624/2006) 13:1.3:n mukaan kaikenlaiselle varojen käytölle on aina oltava hyväksyttävä liiketaloudellinen peruste. Liiketapahtumat, jotka ilman edellä mainittua perustetta vähentävät yhtiön varoja tai lisää sen velkoja, tulkitaan laittomana varojen jakona. (Mähönen & Villa 220, 440; OYL 624/2006.)

3.1 Liiketaloudellinen peruste

Kuten edellä on jo mainittu, osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetystä laittomasta varojenjaosta sekä siihen kuuluvista liiketaloudellisen perusteen ja liiketapahtuman käsitteistä. Liiketapahtuman, kuten myöskään liiketaloudellisen perusteen käsitettä, ei ole osakeyhtiölaissa sen tarkemmin määritelty. Käsitteet liittyvät kuitenkin olennaisena osana osakeyhtiön varojen jakamiseen.

Liiketapahtuman käsitteen soveltamisessa käytetään kirjanpitolain (1336/1997, KPL) määritelmää liiketapahtumasta. Kirjanpitolain 2 luvun 1 §:n mukaan kirjanpitovelvollisen on merkittävä kirjanpitoonsa liiketapahtumina kaikki tulot, menot, rahoitustapahtumat sekä niiden siirto- ja oikaisuerät. Liiketaloudelliselle perusteelle ei voida antaa tarkkaa määritelmää, mutta sen edellytyksenä kuitenkin on, että liiketapahtuma on yhtiön toiminnan tarkoituksen mukainen. Yhtiön toiminnan tarkoituksesta on säädetty erikseen osakeyhtiölain 1 luvun 5 §:ssä. Koska liiketaloudelliselle perusteelle ei ole laissa mitään tarkkaa määritelmää, on jokainen liiketapahtuma arvioitava tapauskohtaisesti. Olennaisin kysymys

liiketaloudellista perustetta arvioitaessa on; onko liiketapahtuman tarkoitus ollut liiketaloudellinen? Vastuukysymyksiä ratkaistaessa olennaisin kysymys on; olisiko päätöksentekijän/-tekijöiden pitänyt päätöksentekohetkellä tietää, ettei päätös ole liiketaloudellisesti perusteltu? (Immonen & Nuolimaa 2017, 195; Blomqvist & Malmivaara 2016, 208-209; HE 109/2005, 124.)

Immosen ja Villan (2020, 80) mukaan kaikenlaiset transaktiot yhtiön ja osakkeenomistajien tai muiden ulkopuolisten tahojen kanssa ovat liiketapahtumia. Tämän vuoksi he ovat sitä mieltä, että osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n 3 momentin yhtiöoikeudellinen viittaus liiketapahtuman käsitteeseen ei ole onnistunut. He perustelevat kantaansa kirjanpitolain määritelmää liiketapahtumasta. Kirjanpito-laissa liiketapahtuma on yleiskäsite, jonka mukaan kaikenlainen yhtiön varojen käytön piiriin kuuluvat toiminnot ovat liiketapahtumia. KPL 2:1:n mukaan kirjanpitoon merkitään liiketapahtumina kaikki tulot, menot, rahoitustapahtumat sekä niiden siirto- ja oikaisuerät.

Immonen ja Villa (2019, 81-82) ovat sitä mieltä, että liiketaloudellisen perusteen käsite on laveampi kuin mitä edellä on käsitelty kysymyksestä liiketapahtuman liiketaloudellisesta perusteesta. Heidän mukaansa liiketaloudellista perustetta arvioitaessa on ratkaistava myös seuraavat kysymykset; onko liiketapahtuma yhtiön toiminnan ja tarkoituksen ja edun mukainen? Loukkaako liiketapahtuma yhdenvertaisuuden periaatetta?

3.2 Maksukykyisyydesti ja tasetesti

Maksukykyisyydesti on sisällytetty osakeyhtiölain 13 luvun 2 §:ään, jonka mukaan yhtiön varoja ei saa jakaa, jos varojenjakopäätöstä tehdessä tiedetään tai olisi pitänyt tietää osakeyhtiön olevan maksukyvytön tai varojen jakamisen aiheuttavan yhtiön maksukyvyttömyyden, vaikka taseessa olisi jaettavaa. Maksukykyisyydestin taustalla vaikuttaa myös osakeyhtiölain 13 luvun 3 §:n 3 momentti, jonka mukaan varojen jaossa on otettava huomioon tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet olennaiset yhtiön taloudelliseen asemaan vaikuttavat

muutokset. Muutoksilla tarkoitetaan ensisijaisesti yhtiön varojen vähentymistä. (Mähönen & Villa 2020, 462-463.)

Niin kuin osakeyhtiölain säännökset yleensä, myös maksukykyisyydestin tarkoituksena on suojata velkoja osakkeenomistajien opportunistiselta toiminnalta. Periaatetta voidaan ajatella myös maksunsaantijärjestyksenä. Sen mukaan varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille vasta sen jälkeen, kun on ensin varmistettu, että yhtiöllä on riittävästi varoja velkojen kattamiseksi. Velkojen näkökulmasta tämän periaatteen tärkein tarkoitus on yhtiön toiminnan jatkuvuus. (Immonen & Nuolimaa 2017, 190-191)

Keskeisin asia maksukyvyyn arvioinnissa on varojen jakamisen edellytykset; yhtiön jakovara sekä velat ja muut vastuut. Toiminnan jatkuvuuden kannalta yhtiön maksukykyä tulisi arvioida huolellisesti myös tulevaisuuden näkökulmasta. Tätä korostaa myös objektiivisen arvioinnin mitta; ”pitäisi tietää”. Tarkoituksena ei ole asettaa kohtuuttomia vaatimuksia maksukyvyyn arviointiin eikä yllättäviä ja epätavallisia tilanteita tarvitse arvailla, mutta huomioon tulisi ottaa tulevaisuudessa erääntyvät velat ja muut vastuut sekä niiden vaikutus yhtiön rahoitukseen. (Immonen & Nuolimaa 2017, 190-191.)

Maksukykyisyydesti koskee kaikkia varojenjakotilanteita lukuun ottamatta yhtiön selvitystilaa, pääomalainan tai sen koron maksamiseen liittyviä tilanteita. Selvitystilassa yhtiön velkojen maksaminen ovat ensisijaisia ennen kuin osakkeille voidaan jakaa jäljellä olevia varoja. Pääomalainaan liittyvät lyhennykset sekä korkojen maksaminen tapahtuu lainaehtojen mukaisesti, ellei osakeyhtiölain 12 luvun säännöksistä muuta johdu. (Mähönen & Villa 2020, 463.)

Tasetestin taustalla vaikuttaa osakeyhtiölain 13 luvun 5 §:n säännös, jonka mukaan vapaan pääoman rahastosta voidaan jakaa varoja, josta on vähennetty jakamatta jätettävät varat. Kuten edellä on jo mainittu, jakamisen tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Tasetestissä arvioidaan ensin, onko taseessa jakokelpoisia varoja. Sen jälkeen tehdään osakeyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukainen maksukyvyyn arviointi. (Immonen & Villa 2019, 88.)

3.3 Varojen jakaminen

Varojenjaon tulee aina perustua vahvistettuun tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen tulee olla myös tilintarkastettu, mikäli yhtiö on tilintarkastusvelvollinen. Mikäli varoja jaetaan kesken tilikauden, laaditaan yleensä välitilinpäätös. Välitilinpäätöksestä ei ole säädetty yhtiölle velvollisuuksia osakeyhtiölaissa. Sen laatimatta jättäminen kuitenkin lisää riskiä, että yhtiön vapaa pääoma ei riitä varojen jakamiseen. (Mähönen & Villa 2020, 440-441; Kyläkallio & Irola 2020b, 1088-1089.)

Mikäli yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen jälkeen, varoja voidaan osakeyhtiössä jakaa laatimatta tilinpäätöstä. Siitä on kuitenkin tehtävä päätös myöhemmin pidettävässä yhtiökokouksessa, jossa päätetään esimerkiksi ylimääräisestä osingonjaosta. Yhtiön taloudellisen aseman parantuminen ei ole peruste jakaa varoja ilman varsinaista tilinpäätöstä tai välitilinpäätöstä, vaan kuten edellä on jo kerrottu; varojen jako perustuu aina vahvistettuun tilinpäätökseen. (Mähönen & Villa 2020, 440-441; Kyläkallio & Irola 2020b, 1088-1089.)

Osakeyhtiön käytettävissä olevia varoja voidaan jakaa laillisesti osakeyhtiölain mukaan seuraavilla tavoilla (OYL 13:1.1);

- 1) voiton jakaminen osinkoina tai varojen jakaminen vapaan pääoman rahastosta
- 2) osakepääoman alentamisella
- 3) omien osakkeiden hankkimisella ja lunastamisella tai
- 4) yhtiön purkamisella tai rekisteristä poistamisella

Muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa varojen jakaminen on laitonta varojen jakoa. Ennen varojenjakoja on huomioitava vähennettävät erät jakokelpoisista varoista. Vähennettäviä eriä voivat olla yhtiön tappiot, yhtiöjärjestyksen määräys tai taseeseen aktivoitava kehittämismeno. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä voittovaroille jokin muu käyttötarkoitus kuin niiden jakaminen osakkeenomistajille. (Immonen & Viita 2019, 88; Kyläkallio 2020 b, 1086.)

3.3.1 Osinko ja SVOP- rahastot

Osakeyhtiön oma pääoma koostuu sekä sidottua että vapaasta pääomasta. Sidottua pääomaa on osakepääoma, arvonorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto. Osakeyhtiöissä voi olla myös vanhan osakeyhtiölain mukaista sidottua pääomaa, kuten ylikurssirahastoja ja vararahastoja. (Walden & Leppiniemi 2020, 382.) Seuraavassa kirjanpitolautakunnan (KILA) malli osakeyhtiön taseen oman pääoman esittämisestä (2016, 8);

T A S E	(Tilikauden päättymispäivä)		(Edellisen tilikauden päättymispäivä)	
	—	—	—	—
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma				
Osakepääoma	0,00		0,00	
Osakepääoman korotus	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Ylikurssirahasto		0,00		0,00
Arvonorotusrahasto		0,00		0,00
Käyvän arvon rahasto		0,00		0,00
Vararahasto		0,00		0,00
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,00		0,00	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	0,00		0,00	
Muut rahastot	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		0,00		
Tilikauden voitto (tappio)		0,00		0,00

Osakeyhtiölaissa ei ole määritelty osakeyhtiön vapaata omaa pääomaa. Lakia tulkitaan kuitenkin niin, että vapaata omaa pääomaa ovat kaikki muut erät, jotka eivät ole sidottua pääomaa. Yhtiökokous tekee päätöksen vapaan oman pääoman jakamisesta. Päätös pohjautuu hallituksen ehdotukseen. Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen tekemään päätöksen puolestaan. (Vilkkumaa 2014, 72-73.)

Osingon jakaminen on yleisin tapa jakaa varoja osakkeenomistajalle. Osakeyhtiölain systematiikassa osinkoa jaetaan tilikauden ja edellisten tilikausien voittovaroista. Yhtiön tilikauden ja edellisten tilikausien voittovarot merkitään kirjanpitoasetuksen (1:6) mukaisen tasekaavan vastattavaa puolelle kohtaan; edellisten

tilikausien voitto (tappio). (Mähönen & Villa 2020, 480-481; Kirjanpitoasetus 1339/1997;)

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahastossa olevilla jakokelpoisilla varoilla tarkoitetaan muuta vapaata pääomaa kuin voittovaroja. Tällaisia varoja ovat osakeyhtiölain 8 luvun 2:1§:ssä tarkoitettu sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sekä yhtiöjärjestyksessä tai -kokouksessa määrätyt vapaaehtoiset rahastot. Vapaan oman pääoman jakaminenkin on rajoitettua OYL:n 13:2 säädetyn maksukykyisyyden säilymisen näkökulmasta. (Mähönen & Villa 2020, 480-481; Walden & Leppiniemi 2020, 384)

OYL:n 8:2 mukaan sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahastoon merkitään osakkeiden merkintähinnat, joita ei merkitä osakepääomaan tai vieraaseen pääomaan. SVOP- rahastoon voidaan kirjata muun muassa suoria muun oman pääoman sijoituksia sekä se osuus osakepääoman alentamisesta, jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojenjako. Käytännössä kirjauksia voi tulla yhtiötä perustettaessa, osakeantien yhteydessä, vapaan oman pääoman sijoitusten, osakepääomaa alentaessa tai yritysjärjestelyjen yhteydessä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 56.)

3.3.2 Osakepääoman alentaminen

Osakepääoman alentamisesta säädetään osakeyhtiölain 14 luvussa. Osakepääoman alentamisen tarkoituksena voi olla myös tappion välitön kattaminen (Mähönen & Villa 2020, 540), mutta opinnäytetyön tarkoituksenmukaisesti keskitytään kuitenkin varojenjaon ja -käytön näkökulmaan.

Heinäkuussa 2019 voimaan tulleessa laissa (184/2019) poistettiin vähimmäisosakepääomavaatimus yksityisiltä osakeyhtiöiltä, joten osakepääoman alentamisen oikeudellinen merkitys muuttuu. Kyläkallion, Irolan & Kyläkallion mukaan sen vaikutusta uusiin osakeyhtiöihin on vielä vaikea arvioida. He

arvioivat, että valtaosa uusista yksityisistä osakeyhtiöistä toimivat ilman osakepääomaa. (Kyläkallio, Iiro & Kyläkallio 2020b, 967.)

Uuden osakkeen merkintähinta merkitään osakepääomaan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty toisin. Osakepääoman alentaminen muuttaa sidotun pääoman pysyvyyttä, jolloin se vaikuttaa myös velkojien suojaan. Osakepääomaa alentaessa on noudatettava velkojiensuojamenettelyä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 97.)

Osakepääomaa alentamalla varoja voidaan jakaa suoraan osakkeenomistajille tai ne voidaan siirtää ainoastaan vapaan pääoman rahastoon. Muita rahastoja osakepääomalle ei voida käyttää, mutta varojen jakamisen lopputuloksessa ei ole eroa muihin vapaan pääoman rahastoihin. Osakepääomaa alentamalla voidaan osakkeenomistajille palauttaa heidän yhtiöön sijoittamiaan varoja tai jakaa varoja esimerkiksi osinkoina. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 97; Mähönen & Villa 2020, 540.)

3.3.3 Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen

Omien osakkeiden hankinnasta ja lunastamisesta säädetään osakeyhtiölain 15 luvussa. Omien osakkeiden hankinta perustuu vapaaehtoisuuteen, jossa osakkeenomistaja myy tai vaihtaa yhtiön osakkeita. Omien osakkeiden lunastaminen perustuu osakeyhtiön päätökseen eikä se ole vapaaehtoista. Osakkeiden lunastaminen tai hankinta yhtiölle voi tapahtua vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti. Vastikkeettomassa oikeustoimessa ei sovelleta osakeyhtiölain 15 lukua. Osakeyhtiön sulautuessa, jakautuessa tai muussa vastaavassa liikkeen luovutuksessa ei myöskään sovelleta OYL:n 15 lukua. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 112; Mähönen & Villa 2020, 582-583)

Yleisin tapa hankkia omia osakkeita on käyttää yhtiön vapaata omaa pääomaa. Osakepääomaa alentaessa tulee ottaa huomioon osakeyhtiölain 14 luvun säädökset muun muassa velkojensuojamenettelystä. Yleisin tilanne omien osakkeiden hankinnassa on sukupolvenvaihdostilanteet ilman merkittävää riskiä osakeyhtiölain vastaisesta varojen jakamisesta. Osakkeet voidaan pitää yhtiöllä itsellään, mitätöidä ne tai luovuttaa eteenpäin. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 114; Walden & Leppiniemi 2020, 305.)

Yhtiökokous tekee päätöksen omien osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta hallituksen ehdotuksen pohjalta. Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen tekemään päätöksen puolestaan. Omia osakkeita voidaan hankkia tai lunastaa osakeomistusten suhteessa tai muuten kuin osakeomistusten suhteessa. Muutoin kuin osakeomistusten suhteessa tehtyä ostamista tai lunastamista kutsutaan suunnatuksi hankkimiseksi tai lunastamiseksi. Osakeomistusten suhteessa tehty hankinta vaatii yhtiökokouksessa päätöksen tavalliselta enemmistöltä. Suunnatusta hankkimisesta tarvitaan määräenemmistön suostumus ja lunastamiselta vaaditaan kaikkien osakkeenomistajien suostumus. Suunnatulla hankinnalla tai lunastamisella tulee olla painava taloudellinen syy. Suunnatusta hankkimisesta tai lunastamisesta säädetään osakeyhtiölain 15 luvun 6 §:ssä. (Vilkkumaa 2014, 87-88.)

3.3.4 Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen

Jos osakeyhtiön osakkeenomistajat haluavat lakkauttaa tai purkaa yhtiön, se on tehtävä osakeyhtiölain 20 lukuun asetettuja säädöksiä noudattaen. Osakeyhtiö puretaan tai lakkautetaan selvitysmenettelyn jälkeen. Yhtiö voi itse päättää selvitystilaan asettamisesta, mutta päätöksen voi tehdä myös kaupparekisteriviranomainen tai tuomioistuin. Selvitysmenettelyn tarkoituksena on selvittää yhtiön varallisuus, maksaa velat ja suorittaa osakkeenomistajille ylijäämää tai muille, miten yhtiöjärjestyksessä on määrätty (OYL 20:7). Mikäli selvitysmenettelyssä todetaan, että yhtiön varat alittavat yhtiön velkojen määrän, ei luonnollisestikaan

voida maksaa yhtiön kaikkia velkoja. Silloin yhtiö asetetaan konkurssiin, jolloin sovellettavaksi tulevat muut lait. (Kyläkallio, Iiro & Kyläkallio 2020b, 1370.)

Yhtiö voi selvitysmenettelyn kautta myös sulautua, jakautua tai muuttaa yritysmuotoaan (OYL 20:1.3). Yritysmuodon muuttaminen ei ole enää mahdollista, mikäli yhtiön varoja on alettu jakamaan pois yhtiöstä osakeyhtiölain mukaisella tavalla (OYL 19:8.3).

3.4 Osakeyhtiölain vastainen varojen jakaminen

Osakeyhtiölain 13 luvun 1§ määrittelee, miten varoja voidaan osakeyhtiössä jakaa. OYL 13 luvun 1 § 3 mom. sisältää yleissäännöksen laittomasta varojen jakamisesta. Säännöksen mukaan muut liiketapahtumat kuin osakeyhtiölaissa määritellyt lailliset varojenjaon muodot ovat laitonta varojenjakoja, mikäli yhtiön varojen vähentymiselle tai velkojen lisääntymiselle ei ole liiketaloudellista perustetta. Myös OYL 13:2 mukaisen maksukykyisyystestin ja OYL 13:5 tasetestin vastainen varojen jakaminen on laitonta varojenjakamista, vaikka muutoin olisi asianmukaisesti noudatettu muita osakeyhtiölain säännöksiä. (Immonen & Villa 2020, 80; Immonen & Nuolimaa 2017, 195.)

Blomqvistin & Malmivaaran (2016, 209) mukaan OYL:n 13 luvun 1§ 3 momentin säännös on ongelmallinen vierasvelkavakuuksien ja vieraasta velasta annetun takauksen laillisuuden arvioinnissa. Vakuuden tai takauksen antaminen ei automaattisesti vähennä yhtiön varoja tai lisää velkoja, vaan se yleensä tapahtuu silloin, kun vierasvelkatakauksesta maksetaan velkaa tai annettu vierasvelkavakuus realisoituu velan maksamisen vuoksi. Heidän mukaansa OYL:n 13 luvun 1§ 3 momentin säännös tulee joka tapauksessa sovellettavaksi jo vakuutta tai takausta antaessa, koska niistä johtuen yhtiön vastuut ovat lisääntyneet.

Varojen laittomaan jakamiseen liittyviä tilanteita on lukemattomia. Varojen jakamista voidaan tulkita laittomaksi esimerkiksi seuraavin tavoin (Vilkkumaa 2014, 93-94; Immonen & Villa 2019, 114 & 117);

- yhtiö on maksukyvytön tai jaon seurauksena yhtiön maksukyky vaarantuu tai siitä tulee maksukyvytön
- virheelliseen tilinpäätökseen perustuva varojen jakaminen
- jakokelpoisia varoja ei ole
- varojen siirtäminen yhtiön ulkopuolelle ilman edellä mainittua liiketaloudellista perustetta, kuten esimerkiksi vierasvelkapanttia tai lahjaa antaessa tai lähipiirilainan ollessa kyseessä
- velkojansuojamenettelyn ohittaminen esimerkiksi osakepääoman alentamisessa
- yhtiön varojen siirtäminen pois velkojien ulottuvilta
- toisen velkojan suosiminen toisten velkojien kustannuksella
- omaisuuden tai lainan liiketapahtumat markkinaehtoperiaatteesta poikkeavin hinnoitteluin
- osingon jakaminen erisuuruisena eri osakkeenomistajille ilman perusteita
- osingon jakamiselle ei ole olemassa hallituksen ehdotusta tai hyväksyntää
- perusteettomia palkka-, palkkio- tai kulukorvauksia tai etuuteen verrattavia suorituksia

Lahjaksi tulkitaan sellainen tilanne, jossa yhtiön varoja on jaettu saamatta vastinetta tälle suoritukselle. Toisen velkojan tai osakkeenomistajan suosiminen loukkaa OYL:n 1§7:n yhdenvertaisuusperiaatetta.

4 Peitelty osinko

4.1 Määritelmä

Osakeyhtiölaki ei tunne peiteltyä osinkoa. Peitellyn osingonjaon käsite on verotusoikeudellinen ja siitä säädetään verotusmenettelylain 29 §:ssä (1558/1995, VML). VML 29 §:n 1 momentin mukaan peitelty osinko on osakkuusaseman perusteella saatu rahanarvoinen etuus, jonka osakeyhtiön antaa osakkeenomistajille tai tämän omaiselle tavanomaisesta poikkeavin ehdoin tai vastikkeetta

ohittaen osakeyhtiölain vaatimukset yhtiön varojen ja osingon jakamisessa. Vaikka peitelty osingon saajana olisi osakkaan omainen, luetaan peitelty osinko verotuksessa osakkaan tuloksi. VML 29 §:n 2 momentin mukaan peitelty osinko voi olla myös omien osakkeiden hankinta tai lunastaminen taikka osakepääoman, vararahaston tai ylikurssirahaston alentaminen osingosta menevän veron välttämiseksi.

Peiteltyä osingonjakoa ei sovelleta päätöksenteon kannalta vähäisen ja merkityksettömän omistuksen yhteydessä, mutta mikäli etu on perusteeton, voidaan siihen puuttua muilla keinoin. Käytännössä katsoen tämä tarkoittaa, että peitelty osingon soveltamisedellytyksenä on, että peiteltyksi osingoksi epäilty tapaus on olennainen. Peitelty osingonjaon tilanteet tulevat usein esille vasta jälkiverotuksessa ja se on yksi yleisimmistä jälkiverotusperusteista. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 228 & 240; Walden & Leppiniemi 2020, 176; Verohallinto 2021, 3.1 Peitelty osingon saajat.)

Osakkaan omaista ei ole määritelty VML 29 §:ssä. Yhtiön lähipiiristä on määritelmä OYL:n 1 luvun 11 §:ssä. Vallitseva oikeuskäytäntö on myös muokannut tulkintoja osakkaan omaisista. Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) 1967/3314 ratkaisussa katsottiin, että osakkaan serkku ei kuulu peitelty osingon määritelmään kuuluvana omaisena. Sen sijaan osakkaiden sisaria (KHO 1992/125) ja veljenpoikaa (KHO 1986/4489) on pidetty VML 29 §:ssä tarkoitettuna omaisena. Puoliso, lapset, vanhemmat ja isovanhemmat kuuluvat luonnollisesti osakkaan omaisiin. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 235.)

Peitelty osingonjako ei edellytä tahallisuutta, vaan se voi olla myös tahaton menettelyvirhe, johon kuitenkin sovelletaan peitelty osingonjaon säännöksiä. Menettelyvirhe voi olla esimerkiksi hinnoitteluvirhe. Veronsaaja on ensisijaisesti velvollinen esittämään näyttöä peitelty osingonjaon edellytyksistä ja tuotava esille ne syyt, joiden nojalla epäiltyä peiteltyä osingonjakoa voidaan pitää hyväksyttävänä. Riittävänä pidetään sellaista tietoa, joka sen hetkisissä olosuhteissa on tavanomaista menettelyä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 227; Walden & Leppiniemi 2020, 176)

Peitellyn osingon muodot jaetaan kahteen pääryhmään yhtiön ja tämän lähipiirin välisestä taloudellista etua savutettavista transaktioista. Tällaisia transaktioita voivat olla yli- ja alihinnoittelutilanteet. Ylihinnoittelutilanteessa osakkeenomistajalle tai omaiselle maksetaan tavanomaista suurempaa korvausta hyödykkeestä tai yhtiölle tekemästään palvelusta. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi tavalista suurempi tai vastikkeeton palkka. Alihinnoittelutilanteessa yhtiö voi myydä osakkeenomistajalle hyödykkeitä alihintaan tai häneltä peritään alihintaista vuokraa. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 239-240.)

Verohallinnon ohjeistuksessa (2021, 4. esimerkkejä peitellyn osingonjaon muodoista) peitellyn osingon muotoja on käsitelty laajemmin. Ohjeen mukaan peitelty osinko voi ilmetä tavanomaista suurempana tai perusteettomana palkkana, tavanomaisesta luontoisedusta poikkeavina etuina, yhtiön ja osakkaan välisissä sopimuksissa ja rahoitusjärjestelyissä, omien osakkeiden hankinnassa ja lunastamisessa sekä oman pääoman alentamisessa, yhtiön varoilla kustannettavia osakkeenomistajan yksityistalouden elantomenoja tai yhtiön kirjanpidosta kokonaan puuttuvia tuloja.

VML 29.1 §:n säännöstä voidaan tulkita niin, että peitellyn osingon antajana on osakeyhtiö. Suurimmat riskit peiteltyyn osinkoon tulee pienissä osakeyhtiöissä, jossa omistajia ei ole paljon. Tällaisia voivat olla esimerkiksi perheyhtiöt. Peitellyn osingon saajana on tyypillisesti osakkeenomistaja, mutta kyseeseen voi tulla myös entinen osakkeenomistaja, kuten korkeimman hallinto-oikeuden (KHO 1985/5064) ratkaisussa ilmeni. Blomqvist ja Malmivaara kirjoittavat, että yhtiön osakekannan myyntiä koskevissa neuvotteluissa sovittiin, että yhtiö myy silloiselle pääosakkaalleen muun muassa määräälan, tilan ja osakkeita. Osakekannan ja muiden omaisuuserien kaupat tehtiin samana päivänä. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että peitellyn osingon soveltamisedellytys täyttyy, vaikka omaisuuserien kaupantekohetkellä silloinen osakkeenomistaja oli entinen osakkeenomistaja. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 233-234.)

Omistusosuuden suuruudella ei ole merkitystä peiteltyä osinkoa verottaessa. Merkitystä sen sijaan on osakkuuden tuomalla vaikutusvallalla, ja sillä onko osakkuuden tuomalla vaikutusvallalla ollut merkitystä edun siirtymiseen

osakkeenomistajalle. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 234.) Oikeuskäytännössä on ratkaisuja, jossa osakkeenomistajan saamaa etuutta ei ole katsottu peiteltyksi osingoksi, koska ei ole voitu osoittaa edun siirtymisen osakkuusaseman perusteella. Yksityinen tapaturmavakuutus on ollut kaikkien osakkaiden käytävissä.

KHO 1978/4073

Yhtiö oli ottanut työntekijöilleen yksityistapaturmavakuutukset, joiden vakuutusmaksut olivat henkilöä kohden 400 markkaa. Koska vakuutus ei perustunut osakkuuteen yhtiössä, olivat vakuutusmaksut yhtiön vähennyskelpoisia menoja myös osakkaiden osalta, jotka omistivat kukin muutamia prosentteja yhtiön osakekannasta.

4.2 Verotusmenettelylain 29.1 §: n mukainen peitelty osinko

4.2.1 Yhtiön ja lähipiirin väliset lainat

Osakaslainoista tai lähipiirille annettavista lainoista tai vakuuksista ei ole erityissäännöksiä nykyisessä OYL:ssa (624/2006). Yhtiön näkökulmasta osakkaille tai lähipiirille annettavien lainojen lainmukaisuuden arvioinnissa sovelletaan OYL:N yleissäännöksiä. OYL:n yleissäännöksiä käsiteltiin tämän opinnäytetyön kappaleessa 2. Osakeyhtiön erityispiirteitä OYL:n mukaan. OYL 8:6.1 sisältää kuitenkin informaationsäännöksen lähipiirilainoista, jonka mukaan yhtiön toimintakertomuksessa tulee tuoda esille yhtiön lähipiirin vastuut ja lainat sekä niiden pääasialliset ehdot, jos niiden yhteismäärä ylittää 20 000 euroa tai 5 % taseen omasta pääomasta. (Mähönen & Villa 2020, 506.)

Kuitenkin vain harvoin tilanne on sellainen, että lähipiirilaina olisi yhtiön edun tai toiminnan tarkoituksen mukaista. OYL 13:1.3:n määritelmä liiketapahtumasta, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja, on laitonta varojen jakoa. Osakaslainan näkökulmasta edellä mainittua säännöstä tulkittaessa voidaan katsoa, että osakaslainalle tulee olla liiketaloudellinen peruste. Osakaslainojen ehdoissa noudatetaan myös markkinaehtoperiaatetta, jonka perusteella lainan koron tulisi

olla markkinoiden korkotason mukainen ja sille tulee olla myös vakuus. (Walden ja Leppiniemi 2020, 183.)

Osakkeenomistajille annettuihin lähipiirilainoihin liittyy monenlaisia ongelmia. Osakaslainan antamisella on mahdollista kiertää varojen jakamista koskevia säännöksiä, tietyille osakkeenomistajalle annettu laina voi loukata yhdenvertaisuusperiaatetta tai yhtiön varojen käyttöä voidaan tulkita väärinkäytöksi, kun osakaslainan antamisesta päättävät lainan saajat itse. Erityisen moitittavia tilanteita ovat alikorkoiset ja vakuudettomat lainat, joille ei ole kaikkien osakkeenomistajien suostumusta ja lainan määrä ylittää yhtiön jakokelpoisten varojen enimmäismäärän. Alikorkoisuus tai korottomuus tulkitaan verotuksessa peiteltyksi osingoksi. (HE 109/2005, 25; Walden & Leppiniemi 2020, 183.)

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa 4276/1992 Oy oli antanut korottoman lainan asunto-osakeyhtiölle. Oy ja asunto-osakeyhtiön osakkaana oli sama henkilö A. Koron perimättä jättämisen katsottiin alentaneen osakkailta perityn vastikkeen määrää. Korottomuusetu tuli siten A:n hyväksi. Perimättä jätetty korko lisättiin Oy:n tuloihin peiteltyinä osinkona;

KHO 4276/1992

Oy oli antanut korottoman lainan As. Oy:lle, jonka osakkaat olivat A ja hänen vaimonsa B sekä Oy. A oli myös Oy:n osakas. Koron perimättä jättämisen katsottiin alentaneen As. Oy:n osakkailtaan perittävän vastikkeen määrää ja tulleen siten A:n hyväksi. Perimättä jätetty korko oli peiteltyinä osingonjakona lisättävä Oy:n tuloon, ei kuitenkaan siltä osin, joka vastaa Oy:n omistamaa osuutta As. Oy:n osakekannasta.

Myös seuraavassa KHO:n ratkaisussa 3012/1995 käsiteltiin varojen jakamisen korottomuusetua. Ratkaisussa päädyttiin siihen, että osakas oli saanut yhtiön varoja käyttöönsä osakkuusaseman perusteella. Yhtiö ei perinyt korkoa osakkaaltaan. Perimättä jätetyt korot lisättiin yhtiön tuloon peiteltyinä osinkona.

KHO 3012/1995

Kiinteistöosakeyhtiö oli niin sanottu tonttiyhtiö, joka oli perustettu kiinteistöjen hankkimista ja omistamista varten. Yhtiö oli antanut

rakennuttajatoimintaa harjoittaneelle osakeyhtiöosakkaalleen käyttöön korvauksetta varojaan, jotka se oli saanut tonttien myynneistä. Kiinteistöosakeyhtiön nimissä ei ollut ollut rakennuslupia, urakkasopimuksia eikä yhtiön ollut todettu tehneen rakennussuunnitelmia tai alkaneen markkinointia. Kysymyksessä olevat varat katsottiin annetun osakkaalle käyttöön osakkuusasemasta johtuen korottomana, minkä vuoksi yhtiön tuloon oli lisättävä verotuslain 57 §:n 1 momentin perusteella peiteltynä osinkona varoille lasketut korot kohtuullisen määräisinä.

Osakaslainoja tulisi tarkastella siitä näkökulmasta, että muodostuuko esimerkiksi alikorkoisesta lainasta sellainen etuus, jota voisi tulkita peiteltyksi osingoksi VML:n 29 §:n nojalla. Edellä mainitun peitellyn osingon pääkysymyksenä voidaan pitää, että onko kyseessä TVL:n mukainen pääomatulona verotettava laina. Pääomatulona verotettavasta lainasta ei makseta markkinaehtoista korkoa. Hallituksen esityksen (HE 28/1998) mukaan pääomatulona verotettavaa osakslainaa ei katsota peiteltyksi osingoksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 248.)

Verohallinnon (2021, 4.2.2 Osakslaina) ohjeistuksen mukaan osakslaina ei ole peiteltyä osinkoa, mikäli lainalla on takaisinmaksutarkoitus ja lainasopimuksen ehtoihin on merkitty lainakorko ja takaisinmaksuaikataulu. Lainaa verotetaan TVL:n 53a § mukaisesti pääomatulona, joten se on harvoin peiteltyä osinkoa. Osakkaan maksukyvyttömyys tai lainan lyhentymättömyys ovat merkkejä lainan takaisinmaksutarkoituksen puuttumisesta, jolloin osakslaina voidaan katsoa peiteltyksi osingoksi. Lainasopimuksen puuttuessa voidaan katsoa, että lainalla ei ole takaisinmaksutarkoitusta, jolloin se luetaan peiteltyksi osingoksi. Lainan takaisinmaksutarkoituksen puuttuminen katsotaan peiteltyksi osingoksi seuraavassa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa;

KHO:n 433/1991

Ratkaisussa osakas Y oli saanut 200 000 markan osakslainan ilman vakuutta 14 % vuotuisella korolla. Yhtiön käytettävissä ollut vapaa pääoma oli taseessa ollut 53 093 markkaa. Vuosina 1985-1987 yhtiön veroilmoitukseen oli ilmoitettu osakslainan pääomaa 294 596 markkaa sekä yhtiön tilinpäätöksiin oli kirjattu lainasaamisten korkotuottoja. Asiassa oli riidatonta se, että osakas Y ja hänen puolisonsa eivät kykene maksamaan lainaa kokonaisuudessaan pois. Lainasta ei myöskään löytynyt näyttöä, että lainaa olisi tarkoitettu maksaa pois. Todettiin, että

lainan takaisinmaksutarkoitus puuttui, koska osakkaan Y:n ja hänen puolisonsa varat eivät riitä lainan takaisinmaksuun eikä lainalle löytynyt lainaehtoja. Tämän perusteella ratkaisussa todettiin, että osakas Y oli saanut peiteltyä osinkoa VML 57 §:n nojalla.

Yhtiön kassavarojen hallussapito voidaan tulkita korottomaksi osakslainaksi. KHO:n 3440/1991 ratkaisussa oli päädytty peiteltyyn osinkoon, kun osakkeenomistaja oli pitänyt hallussaan yhtiön kassavaroja;

KHO 3440/1991

Osakeyhtiön pääosakkaalla oli ollut hallussaan varoja, jotka vuosittain olivat sisältyneet yhtiön taseeseen kassatilille kirjattuina varoina. Varat oli verotuksessa katsottava osakkaalle annetuksi korottomaksi osakslainaksi.

Yhtiön varoja tulisi säilyttää erillään KPL: n 2 luvun 1§:n nojalla. Säännös sisältää entiteettiperiaatteen, joka tarkoittaa, että tilinpäätökseen on annettava tiedot ainoastaan kirjanpitovelvollisen toiminnasta (Söderlund 2015). Tämän vuoksi yksityisvaroja ja yrityksen varoja ei voida millään muotoa yhdistää. Lisäksi kassavarojen hallussapidolla korostuu riski yhtiön varoja nostamisen yksityiskäyttöön. Kuten aiemmin tämän opinnäytetyön kappaleessa 2.2 Osakeyhtiön varojenjaon käsite on todettu, yksityisotot osakeyhtiöstä eivät ole mahdollisia (Mähönen & Villa 2020, 411).

4.2.2 Yhtiön ja osakkaan väliset sopimukset

Peiteltyä osinkoa voi muodostua osakkaan ja yhtiön välisten liiketoimien yli- tai alihinnoittelutilanteissa tai vastikkeettomana etuna. Alihinnoittelutilanteessa osakas voi esimerkiksi vuokrata yhtiön omaisuutta merkittävästi alempaan hintaan. Ylihinnoittelutilanteessa yhtiö ostaa osakkaalta hyödykkeitä ylihintaan. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 227 & 240.)

Peitellyn osingon määrittelyssä lähtökohtana on käypä arvo. Osakkeenomistajan peitellyn osingon osuus lasketaan alihinnoittelutilanteissa käytetyn hinnan ja käyvän hinnan erotus. Ylihinnoittelutilanteissa yhtiön maksamasta ylihinnasta

vähennetään käypä hinta, jonka erotus luetaan yhtiön saamaksi peiteltyksi osingoksi. Erotus lisätään yhtiön tulokseen siltä osin kuin se on käsitelty yhtiön tuloksessa. (Verohallinto 2021, 5.1.1 Yhtiön osakkaalle maksama ylihintaa & 5.1.2 Osakkaan yhtiölle maksama alihintaa.)

Alihinnoittelutilanteet

Seuraavat alihinnoittelutilanteet ovat selkeitä esimerkkejä, jossa osakkeenomistaja tai tämän omainen on saanut taloudellista etua osakkuusaseman perusteella. KHO:n 1989/3545 ratkaisussa katsottiin, että osakeyhtiö oli myynyt osakkeenomistajan puolisolle alihintaisen vierasmajarakennuksen. Rakennus sijaitsi yhtiön omistamalla tontilla, jonka osakkeenomistaja oli yhtiöltä vuokrannut. Vaikka rakennus oli myyty käypään arvoon, huomioon ei otettu rakennuksesta aiheutuneita siirtokustannuksia. Siirtokustannusten katsottiin antaneen osakkaalle verotuslain (482/1958, VL) 57 §:n mukaisen edun, joka tulkitaan peiteltyksi osingoksi.

KHO:n ratkaisussa (1998/2694) osakas A oli asunut yhtiön omistamassa asunnossa ja maksanut alihintaista vuokraa asunto-osakeyhtiössä maksetun normaalin vuokratason sijaan. KHO päätyi ratkaisussaan lisäämään osakaan A tuloihin peiteltyä osinkoa hänen maksamansa vuokran ja asunto-osakeyhtiön normaalin vuokratason erotuksen. Osakeyhtiön tuloihin lisättiin peiteltyä osinkoa korko- ja vastikekustannusten sekä osakkaalta saamansa vuokratuottojen erotuksen. Osakas A maksoi vuokraa 1700 markkaa kuukaudessa, joka tekee vuositasolla 20 400 markkaa. Kiinteistön normaali vuokrataso oli ollut noin 2600 markkaa kuukaudessa, joka on vuositasolla 31 200 markkaa. Yhtiön vastike- ja korkokustannukset olivat 115 049 markkaa. Osakkaan A tuloihin lisättiin peiteltyä osinkoa hänen maksamansa vuokran ja asunto-osakeyhtiön normaalin vuokratason erotus koko verovuodelta, yhteensä 10 800 markkaa. Osakeyhtiön tuloihin lisättiin peiteltyä osinkona korko- ja vastikekustannusten ja osakkaalta saamansa vuokratuottojen erotuksen koko verovuodelta, yhteensä 94 649 markkaa.

Ylihinnoittelutilanteet

Ratkaisussa KHO 1998/98 yhtiö oli ostanut osakkaalta kiinteistön ylihintaan. Yhtiön verotuksessa katsottiin, että peiteltyksi osingoksi luetaan kiinteistöstä maksettu ylihinta sekä ylihinnan suhteessa tehty poisto. Ratkaisussa päädyttiin kuitenkin siihen, että maksettu ylihinta ei vaikuttanut yhtiön tulon määrään, joten sitä ei lisätty yhtiön tuloihin. Sen sijaan liian suurena tehty poisto lisättiin yhtiön tuloihin.

KHO 1998/98

Yhtiö oli ostanut osakkaaltaan kiinteistön ylihintaan. Yhtiön verotusta toimitettaessa sen verotettavaan tuloon oli lisätty peiteltynä osinkona kiinteistökaupassa maksetun ylihinnan määrä sekä kiinteistöstä tehty poisto siltä osin kuin se kohdistui ylihintaan. Koska ylihinta ei muutoin kuin välillisesti ylisuurena poistona vaikuttanut yhtiön verovuoden tulon määrään, ylihintana maksettua määrää ei ollut lisättävä yhtiön tulon. Liian suurena tehty poisto tuli lisätä yhtiön tuloon.

KHO:n ratkaistavaksi tuli tapaus, jossa ylihintaista myyntiä ei katsottu peiteltyksi osingoksi, koska tapauksessa ei ollut tehty ylihinnan osalta vähennystä yhtiön kirjanpidosta;

KHO 1997/28

Osakeyhtiö A oli ostanut osakkaaltaan osakeyhtiö B:n osakkeita ylihintaan. Osakeyhtiö A:n tilikauden tilinpäätöksessä ostetut osakeyhtiö B:n osakkeet oli kirjattu sen käyttöomaisuuteen tytäryhtiöosakkeina. Verotusta toimitettaessa ylihinta oli lisätty peiteltynä osinkona osakeyhtiön verotettavaan tuloon. Kun yhtiön tulosta ei ollut osakkeista maksetun ylihinnan perusteella tehty vähennystä eikä osakkeista maksettu ylihinta niin ollen pienentänyt yhtiön verovuoden tulosta eikä muutenkaan vaikuttanut verotettavan tulon määrään, peiteltynä osinkona pidettävää ylihintaa ei ollut verotuslain 57 §:n nojalla lisättävä yhtiön tuloon.

Tapauksia tarkasteltaessa ylihintainen omaisuuden osto aiheuttaa liian suuren poiston käypään poisto-arvoon nähden, joka vaikuttaa edelleen vähentävästi yhtiön verotettavaan tulokseen. Kun maksetun ylihinnan perusteella ei tehdä vähennyksiä yhtiön tuloksesta, ei se myöskään vaikuta tulokseen eikä sitä tällöin katsota peiteltyksi osingoksi.

4.2.3 Yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö

KHO:n ratkaisussa (2008/1881) kiinteistöyhtymän vuokraamaa mökkiä Lapin hiihtokeskuksessa vuokrattiin talvikaudella 19-21 viikon ajan ja loput vuodesta mökki oli tyhjillään. Ilmoituksen mukaan mökki oli vuosittain osakkaiden käytössä vain yhden viikon ajan. Kiinteistöyhtymä vaati vuokraukseen kohdistuvia menoja vähennettäväksi suhteessa 20 vuokrausviikon ja yksityiskäytön osalta suhteessa 20/21, kun verottajan näkemys vuokraukseen kohdistuvien menojen vähennys tulisi tehdä suhteessa 21/52.

KHO 2008/1881

Kiinteistöyhtymä vuokrasi Lapin hiihtokeskuksessa olevaa mökkiään vuosittain pääasiassa talvella 19 - 21 viikon ajan. Muun osan vuodesta mökki oli tyhjillään, kun yhtymän osakkaiden käytössä mökki oli ilmoituksen mukaan vuosittain vain yhden viikon ajan. Yhtymä vaati vuokraukseen kohdistuvien menojen vähentämistä 20 vuokrausviikon ja yhden viikon yksityiskäytön perusteella suhteessa 20/21. Verotuksessa menot hyväksyttiin vähennettäväksi 21 viikon vuokrauskäytön ja muun ajan yksityiskäytön perusteella suhteessa 21/52. Hallinto-oikeus hylkäsi kiinteistöyhtymän valituksen toden, että kiinteistö oli vuokrattuna pääasiassa talviaikaan vuosittain 21 viikon ajan vakiintuneelle asiakaspöydille. Muuna aikana vuodesta kiinteistöä ei tosiasiallisesti käytetty vuokraustoimintaan. Kiinteistöyhtymän osakkaiden määräysvallassa oli se, missä määrin he käyttivät kiinteistöä silloin, kun se ei ollut vuokrattuna. Kiinteistö ei ollut tuona aikana tulonhankkimistoiminnan piirissä siitäkään huolimatta, että yhtymän osakkaat eivät oman ilmoituksen mukaan itse käyttäneet kiinteistöä kuin vähäisessä määrin. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi kiinteistöyhtymän valituksen katsoen, ettei ollut syytä muuttaa hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta, kun asiassa ei ollut esitetty riittävää selvitystä siitä, että kiinteistöä olisi pyritty vuokraamaan myös talvisesongin ulkopuolella.

Ratkaisussa todettiin, että talvisesongin ulkopuolella mökkiä ei tosiasiallisesti käytetty vuokraustoimintaan eikä asiasta ollut esitetty riittävää selvitystä, että sitä olisi edes pyritty vuokraamaan talvisesongin ulkopuolella. Talvisesongin aikana mökkiä vuokrattiin 21 viikon ajan. Vaikka osakkaat ilmoituksen mukaan käyttivät mökkiä vähäisessä määrin yhden viikon ajan, ei mökki siitäkään huolimatta ollut tulonhankkimistoiminnan piirissä talvisesongin ulkopuolella. Tämän vuoksi katsottiin, että mökki oli osakkaiden määräysvallan alaisessa käytössä talvisesongin ulkopuolella.

4.2.4 Palkka ja muut siihen verrattavat edut

Palkanmaksamisen edellytyksenä on aina työn tekeminen. Rajanvetoa palkanmaksun ja peiteltyyn osingon välillä voidaan tehdä niiden kirjanpidollisen käsitteilyn perusteella. Jos palkka tai muu etuus on kirjattu kirjanpitoon palkkana tai etuna, niin sen verotuksellinen kohtelu on lähtökohtaisesti palkkaa. Sen verotuksellinen kohtelu on peiteltyä osinkoa, jos saatu palkka tai etuus puuttuu kokonaan palkkakirjanpidosta. Edellä mainitusta palkkaan liittyvästä verotuksellisesta menettelystä voidaan poiketa, vaikka se olisi kirjanpidollisesti oikein tehty, mikäli saatu etu on epätavanomainen tai perusteeton. Palkka voi olla perusteetonta, jos sitä on maksettu esimerkiksi ilman työntekoa. Perusteettomaksi eduksi katostaan myös vastikkeeton etu. Epätavanomainen etu voi olla epätavallisia hyvityksiä tai kustannuksia. (Blomqvist ja Malmivaara 2016, 241; Verohallinto 2021, 4.1 Palkka ja palkanluonteiset edut.)

Seuraavassa KHO:n 1989/3637 ratkaisussa osakkaan yhtiöltä saamaa autoetua ei ollut kirjattu palkkakirjanpitoon ja korkein hallinto-oikeus katsoi, että kyseinen etu oli peiteltyä osinkoa luontoisedun sijaan.

KHO 1989/3637

Yhtiön vuokraama henkilöauto oli annettu veloituksetta sen osakastoitumisjohtajan A:n käyttöön. Autosta aiheutuneet kulut rasittivat myös A:n yksityisajojen osalta yhtiön tulosta. Koska yhtiön kirjanpidossa ei A:n näin saamaa autoetua ollut kirjattu hänen palkkaseen eikä ennakonpidätystä ollut toimitettu, korkein hallinto-oikeus katsoi, että A:n yhtiöltä saama autoetu oli peiteltyä osingonjakoa eikä luontoisetu.

Rajanvetoa epätavanomaisen ja tavanomaisen edun arvioinnissa käytetään tuloverolain (1535/1992, TVL) 69 §:n määritelmää tavanomaisesta henkilökuntaedusta sekä verohallinnon yksityiskohtaisempaa ohjetta TVL 69 §:ssa määritelmästä tavanomaisesta henkilökuntaedusta; Henkilökuntaedut verotuksessa (27.1.2022 dnro VH/6520/00.01.00/2021). TVL 69 §:n määritelmä tavanomaisista henkilökuntaeduista on seuraava;

- työnantajan järjestämä työterveyshuolto
- henkilökunta-alennukset
- tavanomaiset ja kohtuulliset lahjat

- virkistys- ja harrastustoiminta
- yhteiskuljetukset työpaikan ja asunnon välisillä matkoilla

Edellä määritellyn tavanomaisen edun perusteella erilaiset vapaa-ajan asumisjärjestelyt ovat epätavanomaisia etuja (Blomqvist & Malmivaara 2016, 242). KHO:n ratkaisussa (1979/2288) peiteltyksi osingoksi katsottiin yhtiön maatilán päärakennuksen vastikkeeton käyttö.

KHO 1979/2288 (ei julkinen)

Osakkaat olivat viikonloppuisin ja loma-aikana korvauksetta käyttäneet yhtiön edustuskäytössä ollutta maatilán päärakennusta sekä sen tarjoamia palveluja. Yhtiön veronalaiseksi tuloksi oli katsottu yksityisestä käytöstä perimättä jätetty kohtuullinen vuokra ja muut vähennyskelvottomat kulut. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 242.)

Toisaalta epätavanomainen etu ei välttämättä ole peiteltyä osinkoa, mikäli etu on kaikkien henkilökuntaan kuuluvien käytössä. KHO:n ratkaisussa (1983/1548) Oy oli ottanut toimitusjohtajalleen lisäeläkevakuutuksen. Ratkaisun päätökseen vaikuttivat eläkkeen luonne, yhtiön muiden johtavassa asemassa olevien toimihenkilöiden eläkevakuutusturvan samanaikainen järjestäminen sekä eläkevakuutusmaksujen taannehtiva maksaminen. Ratkaisussa katsottiin, että toimitusjohtaja ei saanut Oy:ltä peiteltyksi osingoksi luokiteltavaa etuutta.

4.3 Verotusmenettelylain 29.2 §: n mukainen peitelty osinko

VML: n 29.2 §: n mukainen peitelty osinko voi syntyä omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla sekä sidotun oman pääoman palauttamiseen liittyvissä tilanteissa. Sidotun oman pääoman palauttamiseen liittyvät tilanteet ovat seuraavanlaisia; osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston määrien alentaminen (Blomqvist & Malmivaara 2016, 109).

Oikeuskäytännössä on muodostunut peitellyn osingon soveltamisessa huomiioon otettavia raskauttavia ja lieventäviä seikkoja. Lieventäviksi seikoiksi luetaan

esimerkiksi yhtiön toiminnan supistuminen sekä säännöllinen osingonjako. Eri-tyisen raskauttavana pidetään sellaista tilannetta, jossa sidottua omaa pääomaa on alennettu ja korotettu vuoron perään. Raskauttava tilanne on myös se, jos yhtiön omistussuhteissa ei tapahdu muutoksia omien osakkeiden hankinnassa ja lunastamisessa. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 109 & 128.)

4.3.1 Sidotun oman pääoman palauttaminen

Kuten edellä jo todettiin, että sidotun pääoman palauttamiseen liittyviä tilanteita ovat; osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentaminen. Sidotun pääoman palauttamisessa huomioidaan peiteltyyn osingonjaon tulkintaan liittyviä seikkoja ja tulkintakysymyksinä voidaan pitää seuraavia kysymyksiä (Vilkkumaa 2013,155);

- Ylittävätkö pääoman palautukset maksetun pääoman määrän?
- Käytetäänkö pääoman palautukseen jakokelpoisia varoja?
- Ovatko jakokelpoiset varat jaettavissa osinkoina?

Edellä mainituista sidotusta omasta pääomasta on muodollisesti mahdollista siirtää varoja vapaan pääoman rahastoon ja sitä kautta jakaa varoja OYL 13.1.1:n mukaisesti. Riski peiteltyyn osinkoon on suuri, kun varoja jaetaan heti rahastosiirron jälkeen tai, jos menettelyn yhteyteen liittyy esimerkiksi voittovarojen siirtoa yhtiön pääomaan. Kun näitä tilanteita tulkitaan peiteltyksi osingoksi, on syytä epäillä, että näitä toimenpiteitä on tehty osingosta menevän veron välttämiseksi. Huomattavaa kuitenkin on, että vararahastot ja ylikurssirahastot ovat sellaisia sidotun oman pääoman eriä, jotka ovat muodostuneet vanhan osakeyhtiölain aikana ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa 2006. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 109; Mähönen & Villa 2020, 539.)

KHO:n (1984-B-II-610) ratkaisussa katsottiin millä edellytyksin pääoman palauttaminen voidaan tehdä. Palautettavan määrän tuli vastata osakepääoman

alennusta eikä se ylittänyt huoneistosta saatua kauppahintaa, jolloin KHO katsoi, että se ei ollut peiteltyä osinkoa. Ratkaisua voidaan mielestäni tulkita myös niin, että mikäli palautettava määrä ei olisi vastannut alennettavan osakepääoman määrää tai, jos se olisi ylittänyt huoneistosta saadun kauppahinnan, olisi ratkaisu ollut päinvastainen.

KHO 1984-B-II-610

Osakeyhtiön toiminta oli siirretty omasta osakehuoneistosta vuokratiloihin, jolloin pääoman tarve pieneni. Yhtiö aikoi alentaa osakepääomaansa ja palauttaa vapautuvan pääoman osakkailleen. Edellytyksin, että palautettava määrä vastasi osakepääoman alennusta eikä ylittänyt osakehuoneistosta saatua kauppahintaa, toimenpiteen ei katsottu tuottavan osakkaille peiteltyä osinkoa.

4.3.2 Omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen

Vaikka omien osakkeiden hankinnassa tai lunastamisessa olisi toimittu yhtiöoikeudellisesti oikein eikä menettelylle ole VML 29 §:n mukaisia soveltamisedellytyksiä, saatetaan menettelyyn silti puuttua verotuksessa. Oikeuskäytäntöön on muodostunut tilanteita, joissa menettely on ollut muutoin hyvän tavan mukaista, mutta on katsottu, että omien osakkeiden hankinta on tehty osingonjaon sijaan. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 126.)

Keskusverolautakunnan (2007/28, KVL) ratkaisussa on selkeä esimerkki siitä, kuinka omistussuhteiden muuttumattomuus omaisuuden hankinnassa vaikuttaa peitellyn osingon tulkintaan. Tapauksessa A Oy möi omistamansa kiinteistöt ja jatkoi toimintaansa samassa kiinteistössä vuokralaisena. Kiinteistön myynnistä saamallaan varoilla yhtiö aikoi hankkia omia osakkeita OYL 15:1:n mukaisesti. Vaikka osakkeiden hankinta oli tapahtunut käyvän hinnan mukaan, ei se muuttanut peitellyn osingon tulkintaa, koska yhtiön omistussuhteissa ei ollut tapahtunut muutoksia.

KVL 2007/28

Vaikka A Oy olikin myynyt omistamansa kiinteistöt, ei sen harjoittama liiketoiminta sinänsä ollut supistunut. Yhtiön oli tarkoitus hankkia osakkeitaan käypään hintaan kaikilta osakkailta näiden omistusosuuksien suhteessa, joten osakkaat jäisivät edelleen yhtiön osakkaiksi ja

omistaisivat osakkeita samassa suhteessa kuin ennenkin. Osakkeiden hankinta katsottiin tapahtuneen VML 29.2 §:n nojalla osingosta menevän veron välttämiseksi.

Omistussuhteissa ei myöskään tapahtunut muutosta, kun pääosakkaalta ostettiin osakkeita niin pieni määrä, ettei se muuttanut hänen asemaansa pääosakkaana. KHO:n (1978/4493) ratkaisussa päädyttiin samanlaiseen ratkaisuun kuin edellä.

KHO 1978/4493

Yhtiö oli omilla varoillaan korottanut osakepääomaansa 10 000 markasta 60 000 markkaan. Yhtiö oli sen jälkeen lunastanut osakkeenomistajalta osakkeita niiden nimellisarvosta. Osakkeenomistaja lapsineen omisti lähes koko osakeyhtiön osakekannan. KHO katsoi ratkaisussaan, että osakepääoman korotukset ja osakkeenomistajan aseman muuttumattomuus huomioiden, että yhtiö oli osakkeet lunastaessaan jakanut varoja osakkaalleen osingosta menevän veron välttämiseksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 128-129.)

Lieventävät seikat ratkaisuperusteissa voivat muuttaa tapauksen ratkaisua niin, ettei ratkaisuun sovelleta VML 29.2 §:n säännöstä, kuten KHO 1978/603 ratkaisussa päädyttiin. Eläköitynyt toimitusjohtaja ja osakkeenomistaja oli myynyt yhtiölle omia osakkeitaan ja luovuttanut perinnönjaossa lapsilleen osakkeita. Yhtiö oli myös jakanut säännöllisesti osinkoa, joka muun muassa katsottiin tapauksen lieventävänä seikkana.

KHO 1978/603

Vuonna 1975 eläkkeelle jäänyt toimitusjohtaja oli omistanut osakeyhtiön 5000 osakkeesta 3406 osaketta. Toimitusjohtaja oli myynyt 716 osaketta uudelle toimitusjohtajalle ja luovuttanut lapsilleen perinnönjaossa 1000 osaketta. Yhtiö aikoi lunastaa vararahastosta sekä jakamattomia voittovaroja käyttäen toimitusjohtajalta vielä 500 osaketta yli osakkeiden nimellisarvon. Yhtiö oli jakanut säännöllisesti osinkoa vuosina 1972-1976. Toimitusjohtaja jäi ulkomaisen liikekumppanin toivomuksesta yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi. KHO katsoi päätöksessään, ettei osakkeiden lunastaminen ollut tapahtunut osingosta menevän veron välttämiseksi. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 129.)

Peiteltyä osinkoa soveltaessa lieventäväksi seikaksi voidaan katsoa yhtiön toiminnan tarpeissa tapahtuneita muutoksia. Tällainen voi olla esimerkiksi pääomatarpeen vähentyminen. Pääoman tarve voi vähentyä esimerkiksi kiinteistökaupoilla saaduista tuloista, jotka luetaan tarpeettomiksi ylijäämävaroiksi.

Seikka on voinut olla niin lieventävä, että VML 29.2 §:n peiteltyä osinkoa ei sovelleta, vaikka osakkeiden hankinta on kohdistunut kaikkiin osakkaisiin tai yhtiön omistussuhteissa ei ole tapahtunut muutoksia. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 130.) Tällainen esimerkki on KHO:n 1985/5568 ratkaisussa.

KHO 1985/5568

Maataloutta harjoittava osakeyhtiö aikoi myydä maa-alueita kaupungille ja käyttää kauppasummat osakkeidensa lunastamiseen osakkeiden osakeomistussuhteessa. Osakkeiden lunastamisen ei katsottu tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi, koska yhtiö suunnitelluilla myynneillä luovutti maaomaisuudesta merkittäviä alueita, joilla kuitenkin oli ollut vain vähäinen merkitys yhtiön maataloudelle, eikä yhtiön myöskään katsottu tarvitsevan myynneistä saatavia varoja tulevan toimintansa rahoittamiseksi.

Osakeyhtiön sukupolvenvaihdos on tyypillinen tilanne, jossa VML 29.2 §:n säännöstä ei sovelleta, vaikka kyseessä on omien osakkeiden hankintaa. Myös vaiheittain tapahtuvat sukupolvenvaihdokset ovat verotuskäytännössä hyväksyttäviä. Omien osakkeiden hankinta on voitu tehdä myös niin, että omia osakkeita on hankittu kahdessa vaiheessa. Vaiheittain tapahtuvasta sukupolvenvaihdoksessa tulee kuitenkin osoittaa sen välttämättömyys liiketoiminnan tai asiakassuhteiden kannalta. Myös sukupolvenvaihdoksissa, kuten muissakin omien osakkeiden hankkimisissa, osakkeiden hankinnan lähtökohtana on osakkeiden käypä hinta. Ali- tai ylihintaiset kaupat aiheuttavat veroseuraamuksia sekä yhtiölle että osakkaalle. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 131-132.) Omien osakkeiden hankinta sukupolvenvaihdoksesta seuraavasta KHO:n 2003/2055 ratkaisusta nähdään, ettei omien osakkeiden hankinta ollut VML 29.2 §:n mukaista peiteltyä osinkoa.

KHO 2003/2055

Puolisot A ja B olivat olleet rakennusurakointia harjoittavan X Oy:n osakkaita ja työskennelleet koko ajan yhtiössä. Puolisot omistivat 85 %, heidän poikansa T 5 % ja X Oy itse 10 prosenttia yhtiön osakekannasta. Yhtiö oli viimeisenä 6 vuotena jakanut osinkoja vajaa puolet tuloksestaan.

A:n ja B:n tarkoitus oli suorittaa sukupolvenvaihdos yhtiössä 3 lapsensa kanssa. Sen toteuttamiseksi X Oy hankki A:lta ja B:ltä heidän osakkeensa. A ja B jäivät kolmen vuoden siirtymäkauden ajaksi työskentelemään yhtiössä, A hallituksen puheenjohtajana ja B entisissä taloushallinnon tehtävissään. T:stä tuli osakehankinnan jälkeen suoritettavassa suunnatussa osakeannissa yhtiön suurin osakkeenomistaja ja

toimitusjohtaja. Puolisoiden lasten omistusosuus yhtiöstä tulisi olemaan 80 %. Osakkeiden lunastamisen ei katsottu tapahtuvan osingosta menevän veron välttämiseksi, vaan luovutuksesta mahdollisesti saatava voitto oli A:n ja B:n veronalaista pääomatuloa tuloverolain 45 §:n tarkoittamalla tavalla.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

5.1 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksen perusteella selvitettiin osakeyhtiön varojenjakoan liittyviä tilanteita, joissa muodostuu riski laittomalle varojen jaolle osakeyhtiössä. Osakkaille ei aina ole selvää, että millä tavalla varoja voidaan osakeyhtiöstä jakaa niin, ettei siitä muodostu oikeudellisia ja verotuksellisia seuraamuksia. Suositeltavinta on, että varojen jakamiseen liittyvissä tilanteissa osakkeenomistajat pyytäisivät konsultaatioapua omalta tilitoimistolta.

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on seuraava kysymys; Minkälaisia ovat ne varojen jakamisen tilanteet, joissa muodostuu riski laittomalle varojen jaolle osakeyhtiössä?

Jotta tutkimuskysymys saatiin ratkaistua, muodostettiin ensin käsitys siitä minkälaisia ovat osakeyhtiölain tarkoittamat lailliset varojenjakoavat. Tutkimuksen aikana selvisi, että osakeyhtiölain tarkoittamilla laillisilla varojen jakotavoilla ei voida yksistään muodostaa kuvaa, miten ja milloin osakeyhtiöstä voidaan laillisesti jakaa varoja. Varojen jakamisen lailliseen näkökulmaan kytkeytyy myös kirjanpitolaki, verotusmenettelylaki sekä oikeuskäytäntö.

Osakeyhtiölain ensimmäinen luku luo varojen jaolle perustan, jolla pyritään muun muassa takaamaan kaikkien osakkaiden ja velkojien yhdenvertaiset oikeudet varojen jakamiseen liittyvissä tilanteissa. Osakeyhtiölain 1:3 sisältää säädöksen, jonka mukaan varoja voidaan jakaa vain sillä tavalla kuin osakeyhtiölaissa säädetään. Osakeyhtiölain 13 luvussa säädetään yhtiön varojen jakamisesta. Osakeyhtiölain 13:2: n mukaan varoja ei saa jakaa, jos tiedetään tai olisi pitänyt tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan yhtiön maksukyvyttömyyden. Jotta yhtiön maksukyky voidaan varmistaa, tulisi OYL 13:3: n

mukaan varojen jaon perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Osakeyhtiölain 13:1.1:ssä on lueteltu yhtiöoikeudelliset tavat jakaa osakeyhtiön varoja. Sen mukaan varoja voidaan jakaa neljällä eri tavalla;

1. voitonjaon (osinko) yhteydessä tai vapaan oman pääoman rahastosta
2. osakepääoman alentaminen
3. omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen
4. yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen

Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poisto ei ole tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksen tarkoituksenmukainen tapa jakaa varoja, sillä yhtiön purkaminen ja rekisteristä poisto merkitsee lähinnä yhtiön lopettamista. Yhtiömuodon muuttamisen yhteydessä osakeyhtiön yhtiömuodon muuttaminen ei ole enää mahdollista, mikäli yhtiön varoja on alettu jakamaan ennen yhtiömuodon muutosta (OYL 19:8.3).

Osakeyhtiölain 13:1.3:n mukaan muut liiketapahtumat, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja, on laitonta varojenjako. Liiketapahtumaa eikä myöskään liiketaloudellista perustetta ole säädetty osakeyhtiölaissa. Liiketapahtuman käsitteen sovelletaan kirjanpitolain määritelmää liiketapahtumasta, jonka mukaan kirjanpitovelvollisen on merkittävä kirjanpitoonsa kaikki tulot, menot, rahoitustapahtumat sekä niiden siirto- ja oikaisuerät.

KHO:n laajan ratkaisukäytännön perusteella peitelty osinko on yksi yleisimmistä jälkiverotusperusteista (Blomqvist & Malmivaara 2016, 227). Peitellystä osingosta säädetään verotusmenettelylain 29 §:ssä, jonka mukaan peiteltyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakkeenomistaja saa osakkuus asemansa perusteella. Kyseessä voi olla myös osakkeenomistajan omainen, mutta peitelty osingon seuraamukset tulevat osakkeenomistajalle. Verohallinnon ohjeen (Verohallinto 2021, 1 Peiteltyä osinkoa koskevat säännökset) mukaan VML 29.1 §:n mukaan peiteltyä osinkoa sovelletaan silloin, kun on olennaisesti poikettu käyvästä hinnoittelusta. Edellä mainitun Verohallinnon ohjeen mukaan VML 29.2 §:n soveltamiseen ei tarvita hinnoittelupoikkeamaa, jos on

ilmeistä, että varojenjakaminen on tapahtunut osingosta menevän veron välttämiseksi.

Oikeuskäytännön analyysin perusteella selvisi, että riski peiteltyyn osinkoon syntyy seuraavissa tilanteissa;

- yhtiön ja osakkeenomistajan välisissä lainoissa
- yhtiön ja osakkeenomistajan välisissä muissa sopimuksissa, kuten esimerkiksi osakkeenomistajan vuokraamassa asunnossa tai vastaavasti yhtiön ostamaa osakkeenomistajan omaisuutta
- yhtiön omaisuuden vastikkeeton käyttö
- palkka ja muut siihen verrattavat edut
- sidotun pääoman palauttaminen
- omien osakkeiden hankinta ja lunastaminen

Peitellyksi osingoksi sovellettavia tilanteita yhtiön ja osakkeenomistajan välisissä transaktioissa ovat;

- ylihinnoittelutilanteet
- alihinnoittelutilanteet
- vastikkeeton käyttö

Yhtiön ja osakkeenomistajan välisissä lainoissa on tärkeää sopia lainan ehdoista kirjallisella sopimuksella, kuten lainakorosta ja takaisinmaksuajasta. Lainan korkoon tulisi soveltaa sitä korkotasoa, jota muutoinkin sovellettaisiin rahoitusmarkkinoilla. Lainasopimuksen puuttuessa on mahdollista, että veroviranomainen katsoo lainan takaisinmaksutarkoituksen puuttuvan.

Yhtiön ja osakkeenomistajan välisten sopimusten hinnoittelussa tulisi soveltaa käypää arvoa. Esimerkiksi osakkeenomistajan yhtiöltä vuokraaman asunnon käyväksi vuokraksi voidaan katsoa se, minkälainen vuokrataso on muutoin kyseisessä asunto-sakeyhtiössä. Yhtiön osakkaalta ostaman omaisuuden myyntihinnan tulisi olla yleistä markkinatasoa vastaava hinta. Yhtiön osakkaalta

ostaman omaisuuden peiteltyä osinkoa sovellettavat tilanteet ovat usein ylihinnoittelutilanteita. Oikeuskäytännössä ylihinnoittelutilanteita ei katsota peiteltyksi osingoksi, mikäli yli menevän hinnoittelun osalta varoja ei ole vähennetty yhtiön tuloksesta ja varojen käyttö on muutoinkin ollut osakeyhtiölain mukaista.

Osakkeenomistajan on vältettävä yhtiön omaisuuden vastikkeetonta käyttöä, jos omaisuuden käyttö ei vastaa veroilmoituksessa annettuja tietoja. Esimerkiksi yhtiön omaisuuden käytöstä liiketaloudellisella perusteella ja vapaa-ajan käytöllä veroilmoituksen vähennykset voidaan tehdä vain omaisuuden käytön oikeassa suhteessa. Vapaa-ajan käyttöä ei voida vähentää yhtiön tuloksesta.

Palkanmaksu perustuu työntekoon, joten osakkeenomistajalle maksettava palkka ei voi olla epätavallisen suuri. Palkasta pidetään oikeanlaista kirjanpitoa ja, jos se on puutteellinen tai puuttuu kokonaan, palkanmaksu voidaan katsoa peiteltyksi osingoksi. Myös epätavanomaisia etuja voidaan pitää peiteltyinä osinkona. Toisaalta epätavanomainen etu ei ole peiteltyä osinkoa, mikäli se on kaikkien osakkaiden käytettävissä. Tavanomaisia etuja on määritelty 27.1.2022 annetussa Verohallinnon ohjeessa Henkilökuntaedut verotuksessa.

Kuten edellä on jo mainittu, että peitellyn osingon soveltaminen ei aina edellytä käyvästä hinnoittelusta poikkeaminen, vaan se voi olla myös toimenpiteitä, joilla yritetään välttää osingosta menevän veron välttämiseksi. Sidottua omaa pääomaa on muodollisesti mahdollista siirtää vapaan oman pääoman rahastoon ja jakaa varoja OYL:n edellyttämällä tavalla. Peiteltyksi osingoksi tällainen tilanne katsotaan, jos varoja jaetaan heti rahastosiirron jälkeen tai, jos siihen liittyy varojen siirtoa yhtiön pääomaan.

Omien osakkeiden hankinnan ja lunastamisen yhteydessä on voitu toimia oikein osakeyhtiölain vaatimuksia noudattaen ilman, että VML 29.1 § tai 29.2 § tulee sovellettavaksi, mutta johon saatetaan silti puuttua verotuksen yhteydessä. Raskauttavina seikkoina nähdään esimerkiksi tilanne, jossa osakeyhtiön omistusrakenteeseen ei tule muutosta omien osakkeiden hankinnan jälkeen. Seuraavanlainen yksinkertaistettu esimerkki on tyypillinen peiteltyä osinkona sovellettava tilanne, jossa yhtiö ostaa osakkeita tasasuhteessa kaikilta

osakkeenomistajiltaan. Koska tällaisessa tilanteessa omistusrakenteeseen ei tule muutoksia, sovelletaan tähän VML 29.2 §:ää peitelystä osingosta. Jos tilanteeseen olisi liittynyt esimerkiksi kiinteistökauppa, jonka myötä saaduilla tuloilla yhtiö aikoo hankkia omia osakkeita. Kauppojen myötä yhtiöön syntyy ylijäämävaroja, jolloin yhtiön pääoman tarve muuttuu. Kiinteistökaupan tulisi kuitenkin olla sellainen, jolla ei olisi suurempia vaikutuksia yhtiön liiketoimintaan. Ylijäämävarat voidaan katsoa lieventäväksi seikaksi, jolloin peiteltyä osinkoa ei sovelleta.

5.2 Pohdintaa ja oman oppimisen arviointia

Kirjallisuuden perusteella selvisi, että osakeyhtiölain ensimmäiseen lukuun kirjattut peruseriaatteet luovat perustan osakeyhtiön toiminnalle ja siten myös osakeyhtiön varojen jakamiselle. Sen perusteella oli luonnollista valita tähän opinäytetyöhön osakeyhtiölain peruseriaatteita käsittelevä kappale. Tutkimusta aloittaessa selvisi myös, että yleisin laittomaksi varojenjaon muodoksi oikeuskäytännössä on muodostunut peitelty osinko. Tämän perusteella pystyin toteamaan sen, että osakeyhtiölain perusteella ei voi pelkästään muodostaa käsitystä laittomasta varojen jakamisesta. Peitellyn osingon käsite on verotusoikeudellinen. Lisäksi liiketapahtuman ja liiketaloudellisen perusteen käsitteet on kirjattu kirjanpitolakiin. Eri lakien ja säädösten lavean sanamuodon vuoksi en pystynyt aina tulkitsemaan niitä oikealla tavalla, jonka vuoksi muista kirjallisista lähteistä oli suuri apu.

Opinnäytetyöprosessin aikana opin myös mikä merkitys on yhtiön taseella suhteessa osakeyhtiölain mukaisiin säädöksiin pääoman pysyvyydestä ja sen merkityksestä velkojien suojana. Velkojia suojatakseen yhtiöllä on oltava pääomaa pystyäkseen suoriutumaan veloistaan. Taseen vastattavaa- puolella ovat yhtiön velat ja vastaavaa- puolella ovat yhtiön varat. Päivittäisessä työssäni tilitoimistossa olen oppinut, että yhtiön negatiivinen pääoma merkitsee sitä, että yhtiön velat ovat suuremmat kuin yhtiön varat. Oma pääoma voi painua negatiiviseksi tappiollisen tuloksen jälkeen tai se voi aiheutua myös liiallisesta voitonjaosta. Vaikka näitä asioita opiskelimme jo opintojen alkuvaiheessa, syveni tietämykseni taseen merkityksestä ja muista aiheista enemmän tämän prosessin aikana.

Pohdin tätä asiaa, että mistä tämä voisi johtua ja tulin siihen tulokseen, että opintun tiedon syventäminen voi syntyä oman tiedonhankinnan ja sen perusteella syntyneiden oivallusten jälkeen.

Pohdin omaa opinnäytetyöprosessia myös eettisestä näkökulmasta. Olen sitä mieltä, että oikeudellisessa kirjoittamisessa eettiseksi ongelmaksi muodostuu eri lakien lavea kirjoitusmuoto ja sen tulkinnanvaraisuus. Syntyy riski, että lakia tulkitaan väärin sen laveiden sanamuotojen vuoksi. Lähteiden oikeaoppisella käytöllä on kaikissa tutkielmissa aina riski, että tutkielman lopputuloksena on plagioitua tekstiä. Vaikka plagioitu teksti usein mielletään tahalliseksi teoksi, niin näin pitkässä prosessissa kuin opinnäytetyössä se voi olla myös tahatonta. Pitkä opinnäytetyöprosessi saattaa puuduttaa ja väsyttää, jolloin väsyneenä ei huomaa omia virheitään. Siksi opinnäytetyön viimeistelyprosessissa kannattaa varata aikaa myös tekstin tarkistamiseen. Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuksista oli lähinnä saatavilla vain lyhyet ratkaisuselosteet, joka mielestäni vaikeuttaa oikeustapausten analysointia riittävällä tavalla.

Osakeyhtiölakia läpikäymällä olen ymmärtänyt mikä kokonaisvaltainen merkitys osakeyhtiölailla on suhteessa osakeyhtiölain lähtökohtaiseen oletamaan siitä, että yhtiön toiminnan tarkoituksena on voiton tuottaminen. Tästä esimerkkinä voidaan pitää esimerkiksi OYL 1:8:ää, jonka mukaan yhtiön johdon huolellisuus- ja lojaliteettivelvoitteen tarkoituksena on, että yhtiön johto huolellisesti toimien edistää yhtiön etua. Yhtiön edun mukainen tarkoitus on säädetty OYL 1:5:ssä, jonka mukaan yhtiön toiminnan tarkoituksena on voiton tuottaminen.

Tämän opinnäytetyön aihe oli laaja, joten jatkotutkimusaiheita varmasti löytyy paljon. Tämän opinnäytetyön perusteella ehdottaisin jatkotutkimusaiheiksi esimerkiksi mitä yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä varojen jakamisesta ja mitä toimenpiteitä täytyy tehdä, että se olisi OYL:n mukaista varojen jakamista. Verotusmenettelylain 29.2 §:n mukaisesta peitellyn osingon soveltamisesta ja sen ilmenemismuodoista olisi mielenkiintoista tehdä lisätutkimusta.

6 Lähteet

- Blomqvist A. & Malmivaara T. 2016. Osakeyhtiön varojenjakaja verotus. Helsinki: Talentum Pro.
- Elovaara, M. 2017. Osakaslaina pienosakeyhtiön varojenjaon muotona ja sen verotus. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Laskentatoimen maisteriohjelma. Pro-gradu- tutkielma. https://lutpub.lut.fi/bitstream/handle/10024/134908/pro_gradu_elovara_minna.pdf?sequence=2&isAllowed=y. 30.9.2022.
- Finnwatch. 2022 b. Yhteenveto listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotusta koskevista tutkimuksista ja selvityksistä. https://finnwatch.org/images/reports_pdf/Listaamattomat_osinkoverotus.pdf. 12.12.2022
- HE 109/2005. Hallituksen esitys uudeksi osakeyhtiölaiksi. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_109+2005.pdf. 23.10.2022.
- HE 238/2018. Hallituksen esitys eduskunnalle yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimuksen poistamista koskevaksi lainsäädännöksi. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_238+2018.pdf. 23.10.2022
- HE 26/1998. Hallituksen esitys peitellyn osingon verotusta koskevien säännösten uudistamisesta. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_26+1998.pdf. 4.12.2022
- Hietanen, S. Suurituloisimmat hyötyvät eniten nopeasti kasvavasta verotuksesta. <https://finnwatch.org/fi/uutiset/990-suurituloisimmat-hyotyaet-eniten-nopeasti-kasvavasta-verotuesta>. 12.12.2022.
- Honka, V. 2021. Osakeyhtiön varojenjakaja osakkaan verotus. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. <https://www.theseus.fi/handle/10024/504347>. 2.10.2022.
- Immonen R. & Nuolimaa R. 2017. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. 3. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Immonen, R. & Viita, S. 2019. Osakeyhtiön varojen käyttö – kuka päättää, kuka vastaa? 2. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Katrich, J. 2018. Peitellyn osingonjaon analyysi korkeimman oikeuden päätösten mukaan. Haaga-Helia- ammattikorkeakoulu. Liiketalouden tutkinto-ohjelma. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/146529/Opinnaytetyo%20Katrich%20Julia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 23.10.2022
- KHO 11.8.1995/3012. <https://urly.fi/2VEW>. 6.12.2022.
- KHO 11.8.1995/3012. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1995/199503012>. 17.12.2022.
- KHO 12.10.1989/3545. <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1989/198903545?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1989-B-552>. 6.12.2022.
- KHO 12.2.1991/433. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1991/199100433>. 6.12.2022.
- KHO 12.2.1991/433. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1991/199100433>. 7.12.2022.
- KHO 13.8.2008/1881. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/2008/200801881>. 12.12.2022.

- KHO 14.1.1997/28. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1997/199700028>.
11.12.2022.
- KHO 15.5.1992/1849. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1992/199201849>.
6.12.2022.
- KHO 19.10.1989/3637. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1989/198903637>.
16.12.2022.
- KHO 2.10.1991/3440. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1991/199103440>.
6.12.2022.
- KHO 2.10.1991/3440. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1991/199103440>.
10.12.2022.
- KHO 2.12.1985/5568a. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1985/198505568>.
16.12.2022.
- KHO 22.1.1998/98. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1998/199800098>.
7.12.2022.
- KHO 23.3.1984/610. <https://www.edilex.fi/kho/vuosikirjat/198401077?offset=21501&perpage=100&sort=timeasc&searchSrc=20&advancedSearchKey=280149>. 17.12.2022.
- KHO 26.11.1992/4276. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/1992/199204276>.
7.12.2022.
- KHO 28.9.1978/4073. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1978/197804073>.
7.12.2022.
- KHO 4.12.1998/2694. https://www.edilex.fi/kho/lyhyet_ratkaisuselosteet/199802694?. 10.12.2022.
- KHO 4.5.1983/1548. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1983/198301548>.
17.12.2022.
- KHO 5.11.1985/5064. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1985/198505064>.
7.12.2022.
- KHO 9.9.2003/2005. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/2003/200302055>.
16.12.2022.
- Kirjanpitoasetus.1339/1997. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>.
15.10.2022
- Kirjanpitolaki 1336/1997. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kirjanpitolaki>. 27.11.2022.
- Kirjanpitolautakunta. 2006. Voimassa oleva yleisohje: tuloslaskelman ja taseen esittäminen. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/tuloslaskelman-ja-taseen-esittaminen>. 31.12.2022
- KVL:2007/28. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ennakkoratkaisut/53052/kvl028200/>. 16.12.2022.
- Kyläkallio J., Iirola O. & Kyläkallio K. 2020a. Osakeyhtiö I. 8. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Kyläkallio J., Iirola O. & Kyläkallio K. 2020b. Osakeyhtiö II. 8. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Laki verotusmenettelystä 1558/1995. 28.11.2022
- Mähönen J. & Villa S. 2015. Osakeyhtiö I – Yleiset opit. 3. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.
- Mähönen J. & Villa S. 2020. Osakeyhtiö II – pääomarakenne ja rahoitus. 4. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Osakeyhtiölaki 624/2006. 10.6.2022

- Söderlund, K. 2015. Asiakasvarat on pidettävä erillään muista varoista. Tilisanomat 2/2015. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/asiakasvarat-on-pidettava-erillaan-muista-varoista>. 6.12.2022.
- Turun HAO 21.11.2013 13/0775/3. 2013. https://www.finlex.fi/fi/oikeus/hao/2013/turun_hao20130775. 6.12.2022.
- Verohallinto. 2021. Peitelty osinko. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48147/peitelty-osinko7>. 5.12.2022.
- Verotuslaki 482/1958. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1958/19580482>. 6.12.2022.
- Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas. Helsinki: Yrityskirja.
- Walden, R. & Leppiniemi J. 2020. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. 13. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.